

ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การ
นครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 - 2543

EMPLOYMENT SITUATIONS OF THE DIPLOMA GRADUATED ON
COMPUTER BUSINESS PROGRAM OF KORAT TECHNOLOGY
ENGINEERING COMMERCIAL SCHOOL
IN ACADEMIC YEAR 1995-2000

หอมจันทร์ จรรยาเอก
HOMCHAN CHANYAEK

เลขที่.....
เลขทะเบียน 47469
วัน, เดือน, ปี 15 ส.ค. 2546

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
พ.ศ. 2545
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และดัดแปลงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ISBN 974-9546-26-1

**EMPLOYMENT SITUATIONS OF THE DIPLOMA GRADUATED ON
COMPUTER BUSINESS PROGRAM OF KORAT TECHNOLOGY
ENGINEERING COMMERCIAL SCHOOL
IN ACADEMIC YEAR 1995-2000**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อ **2002** ยานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อความใดๆถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ISBN 974-9546-26-1

COPYRIGHT 2002 านไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไปงวนที่ใดกั้ ึ่งถึงนั้นันก็ด้ค้ปองที่อง้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538-2543

EMPLOYMENT SITUATIONS OF THE DIPLOMA GRADUATED ON COMPUTER BUSINESS PROGRAM OF KORAT TECHNOLOGY ENGINEERING COMMERCIAL SCHOOL IN ACADEMIC YEAR 1995-2000

ชื่อนักศึกษา

นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก

รหัสประจำตัว

40064106

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

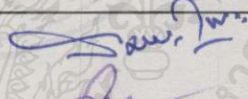
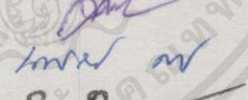
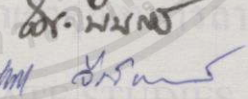
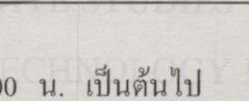
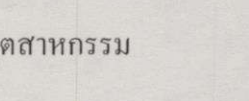
การบริหารอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.สมพร ไชยะ

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ศ.ดร.ธีระ รุญเจริญ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.สมพร ไชยะ	
ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	
ดร.ณรงค์ พิมสาร	
ดร.มาลัย จีรวุฒนเกษตร	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 29 พฤษภาคม 2545 เวลา 11.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัคร) ไม่ว่าจะฉีกใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าแหล่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 04 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2545

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา
ปีการศึกษา 2538-2543

นักศึกษา

นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก

รหัสประจำตัว

40064106

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2545

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา และศึกษา
การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง กับกลุ่ม
ตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียน
เทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา ระหว่างปีการศึกษา 2538-2543 จำนวน 369 คน โดย
ลักษณะแบบสอบถามเป็นการกำหนดคำตอบ และมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 3 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 สํารวจข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะการทำงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย
ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS for Windows เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานบริษัทเอกชน และใช้
เวลา 1-3 เดือน ในการหางานทำ หลังสำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน
สำหรับผู้ที่เคยเปลี่ยนงานส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากหมดสัญญาจ้าง และค่าตอบแทนต่ำ ผู้สำเร็จการ
ศึกษาส่วนมากทำงานตรงตามสาขาวิชาชีพ และสามารถนำความรู้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้
ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ผู้สำเร็จการศึกษาแสวงหาความรู้ และเพิ่ม
ประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่ทำ ด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร ตำรามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิธีศึกษา
และสังเกตขณะปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การศึกษาต่อ การประชุม สัมมนาและการศึกษาดูงาน มี
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 7,000-7,900 บาท และมีความพึงพอใจงานที่ทำมาก ส่วนสาเหตุที่จะ

ส่งผลให้ไม่พอใจการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ รายได้ต่ำ รองลงมา ได้แก่ ขาดความก้าวหน้าในงานที่
ทำ การบริหารงานของนายจ้าง ภาระงานมากเกินไป และสวัสดิการมีน้อย

2. การนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ดังนี้

ด้านพุทธพิสัย นำความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้งานสำนักงานไปใช้ใน
การปฏิบัติงานสูงสุด

ด้านทักษะพิสัย นำทักษะวิชาชีพเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์สำนักงานไปใช้ในการปฏิบัติงาน
สูงสุด

ด้านจิตพิสัย ใช้คุณลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ทำสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Employment Situations of the Diploma Graduated on Computer Business Program of Korat Technology Engineering Commercial School in Academic Year 1995-2000
Student	Miss. Homchan Chanyaek
Student ID.	40064106
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Somporn Chaiya
Thesis Co-advisor	Professor Dr. Theera Rooncharean

ABSTRACT

The purpose of this research was to study working situations of graduated and an implication for learning outcomes for working by using questionnaires which develop in example group of 369 students for higher educational in Business Computer from Korat Technology Engineering Commercial School during academic year 1995-2000. The questionnaires and rating scale were consisted of 3 parts as follow :

The first part was about general information of respondents. The second part concerned of working situations of graduates and the last part consisted of opinions concerning implications of learning outcomes of knowledge, skills and attitude for working. The data were analysed by SPSS for Windows with frequency, percentage, mean standard deviation.

The research findings were as follows :

1. Most of graduates worked for private enterprises. They spent 1-3 months for looking for a job. The graduates had never changed their jobs. Relating to dissatisfaction were low incomes and expiration of employment contract.

The self study was the major method used, and also used as study methods respectively, the graduates were mostly used knowledge, skills with their jobs by using variety means and observation training, further study and attendance seminar.

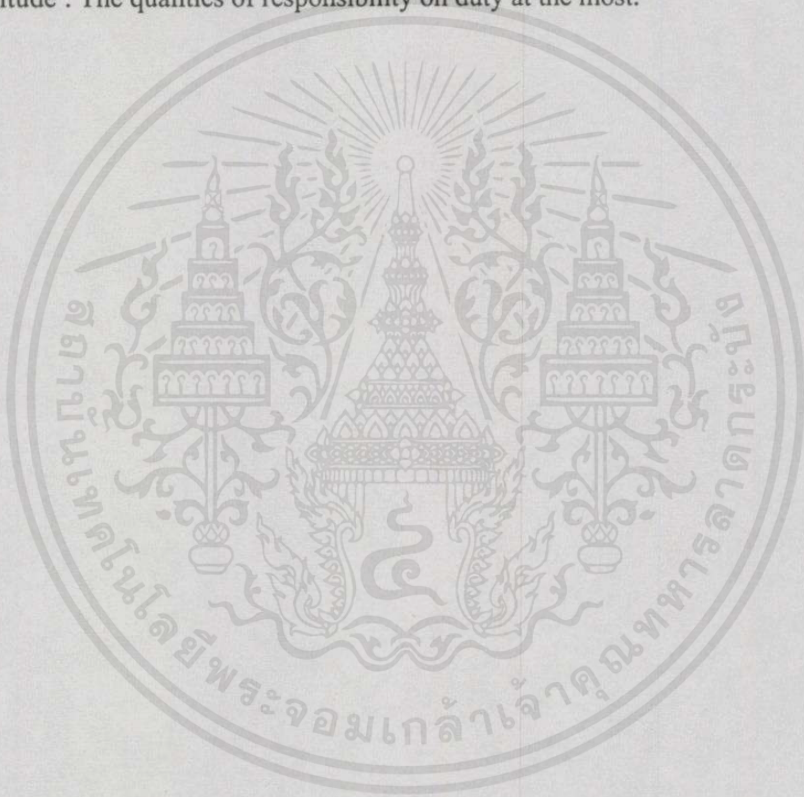
The graduated could earn for 7000-7900 baht per a month and had a satisfaction. Factors of relating to dissatisfaction were low incomes, lack of advancement employer management styles, too heavy job less fringe benefits.

2. On the implication of learning outcomes in knowledge, skills and attitude for working were found as follow :

Knowledge : The implications of knowledge of computer and office facilities were used at the most.

Skills : The implications of office facilities were used at the most.

Attitude : The qualities of responsibility on duty at the most.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์ ดร. สมพร ไชยะ และ ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ รุญเจริญ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรีกษา และตรวจแก้ไขมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณ ดร. จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ ผศ. ปรีชา คร้ามพัคค์ นางสาวพัฒนา ตั้งสวัสดิ์ นายชาญวิทย์ ทับสุวรรณ และนายโกศล สมจินดา ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม ในงานวิจัย และขอบคุณผู้สำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการ ตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน ทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณอาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกท่านที่ให้การอบรม และถ่ายทอดศาสตร์ความรู้ จนผู้วิจัยสามารถนำ ความรู้เหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในงาน และชีวิตประจำวันได้ และขอขอบคุณนาย मुख วงษ์ชวลิตกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพิษณุพนการนครราชสีมา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนงานวิจัย จนเสร็จสมบูรณ์ หากประโยชน์อันพึงมีเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณ แด่ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

หอมจันทร์ จรรยาเอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

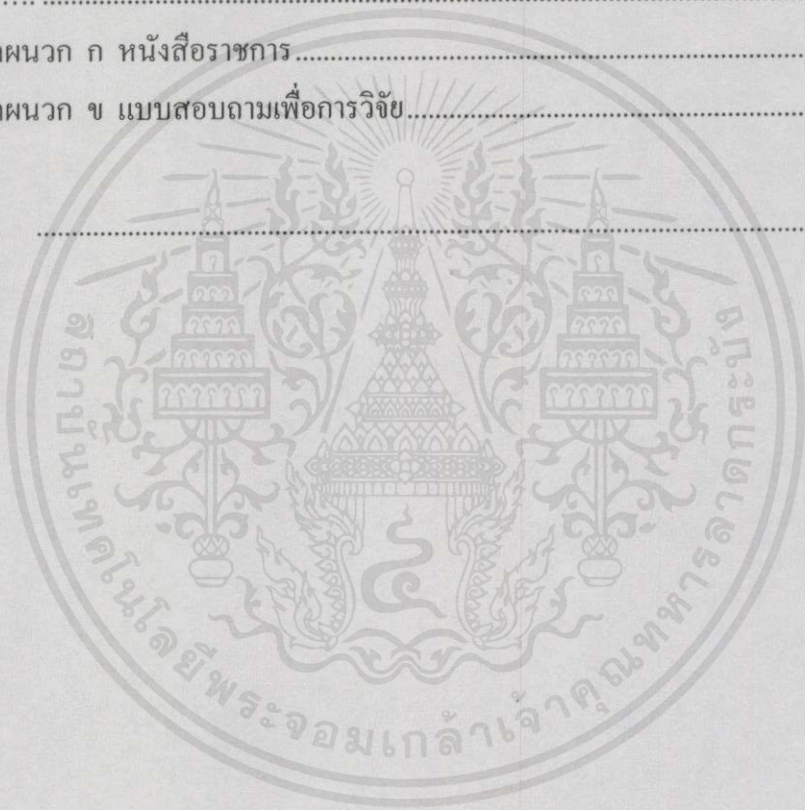
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 การอาชีวศึกษา.....	8
2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	8
2.1.2 หลักการอาชีวศึกษา.....	9
2.1.3 จุดมุ่งหมายการอาชีวศึกษา.....	13
2.1.4 หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ.....	14
2.1.5 การอาชีวศึกษาและการมีงานทำ.....	15
2.2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา.....	17
2.2.1 สภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงาน.....	21
2.2.2 ลักษณะการปฏิบัติงาน.....	22
2.2.3 การนำความรู้ไปใช้.....	22
2.2.4 รายได้จากการทำงาน.....	23
2.2.5 ความพึงพอใจ.....	24
2.3 วัตถุประสงค์ทางการศึกษา.....	26
2.3.1 พุทธิพิสัย.....	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2 ทักษะพิสัย	27
2.3.3 จิตพิสัย.....	27
2.4 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา.....	29
2.4.1 ความหมายของการติดตามผล.....	29
2.4.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามผล.....	30
2.4.3 วิธีการดำเนินการติดตามผล	31
2.5 โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา.....	32
2.5.1 ประวัติความเป็นมา.....	32
2.5.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	36
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	45
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	46
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา.....	49
ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา.....	51
ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน.....	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
5.1 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	59
5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	72
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	81
ประวัติผู้เขียน	89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากรของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2538-2544 จำแนกตามหลักสูตร และปีการศึกษาที่สำเร็จ.....	44
3.2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีการศึกษา และสถานภาพการทำงาน	48
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านข้อมูลทั่วไป.....	49
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาด้านภาวะการทำงาน.....	51
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านพุทธิพิสัย.....	54
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านทักษะพิสัย.....	55
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านจิตพิสัย.....	56
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวม ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา.....34

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษามีได้จำกัดอยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งในบ้าน ในที่ทำงาน ในสถานที่ต่าง ๆ อีกทั้งการเรียนรู้ก็ไม่ได้อาศัยอยู่ในวัยเด็กหรืออุดมศึกษา แต่การเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นตลอดชีวิตและต่อเนื่อง เพราะวิชาการต่าง ๆ เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา (ชิน กุ์ววรรณ, 2543 : 27) การเรียนรู้จึงไม่จำกัดอยู่เพียงที่ใดที่หนึ่ง ความรู้จำนวนมากมีอยู่ในอินเทอร์เน็ต สามารถเรียกใช้ได้ทุกสถานที่และเวลา ดังนั้นการเรียนรู้ยุคใหม่จึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นสำคัญ

โดยที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นไปอย่างรวดเร็ว และได้รับความนิยมน้อย่างแพร่หลายในทุกหน่วยงาน ได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวในการนำคอมพิวเตอร์ มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน (สุคววรรณ เกรือพานิช, 2542 : 43) ในวงการธุรกิจได้มีการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่เรียกว่า ไมโครคอมพิวเตอร์ ได้ถูกนำไปใช้แทนเครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคิดเลข ผู้เก็บเอกสาร การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จัดทำอย่างเป็นระบบช่วยลดการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน และสามารถที่จะค้นหาข้อมูลที่บันทึกไว้ หรือจัดทำรายงานต่าง ๆ ได้สะดวก และรวดเร็ว นอกจากนี้โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ใช้งานด้านต่าง ๆ ได้ถูกพัฒนาขึ้นเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าคอมพิวเตอร์จะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ประหยัดเวลา และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ แต่คอมพิวเตอร์ก็ไม่สามารถที่จะทำงานได้ด้วยตนเอง ต้องอาศัยบุคคลผู้มีความรู้ที่จะทำงานด้วยคอมพิวเตอร์ (People ware) เมื่อมีการใช้คอมพิวเตอร์มากขึ้น ความต้องการบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ก็ยังมีมากขึ้น ในวงการศึกษาด้านอื่น ๆ อีกทั้งยังมีให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงได้มีการผลิตบุคลากรสายวิชาชีพคอมพิวเตอร์ ทั้ง

ในระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญา เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานตามความต้องการอัตรากำลังคนของภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีทั้งหลักสูตรที่พัฒนาโดยกรมอาชีวศึกษา และหลักสูตรที่พัฒนาโดยสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งทั้งสองหลักสูตร มุ่งพัฒนากำลังคนระดับกลาง ให้มีความรู้ ความสามารถ ทางด้านวิชาชีพ และมีความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน เพื่อไปประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์กับงานการบัญชี คอมพิวเตอร์กับการวางแผนโครงการ คอมพิวเตอร์กับงานบันทึกหลักฐานภาษี คอมพิวเตอร์กับการคำนวณกรรมวิธีทางข้อมูลสถิติ (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 50) ลักษณะงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สามารถใช้ความรู้และทักษะปฏิบัติในการประกอบอาชีพได้ มีทั้งงานทางตรงและทางอ้อม งานทางตรง ได้แก่ งานบันทึกควบคุมข้อมูล และควบคุมเครื่อง (Operator) งานเขียนโปรแกรม (Programmers) งานทางอ้อม ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานอาชีพต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ : ม.ป.ป. 14)

โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ก่อตั้งเมื่อปีการศึกษา 2515 เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และ บริหารธุรกิจ รวม 13 สาขาวิชา ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา มีทั้งหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา และหลักสูตรสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา จัดให้กับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา 1 ภาคฤดูร้อน เริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 มีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 6 รุ่น (ปีการศึกษา 2538-2543) จำนวน 1,066 คน และหลักสูตรสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จัดให้กับผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ เข้าศึกษาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา เริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 มีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 12 รุ่น (ปีการศึกษา 2532 - 2543) จำนวน 319 คน โดยที่ทั้ง 2 กลุ่มหลักสูตร ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร รายวิชาคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง เช่น ปรับปรุงรายวิชาเสริมคอมพิวเตอร์ ปรับปรุงการเรียนการสอนโปรแกรมสำเร็จรูป และประยุกต์ใช้งานคอมพิวเตอร์

ถึงแม้ว่านักศึกษาทั้ง 2 หลักสูตรจะได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว แต่การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของโรงเรียน ไม่สามารถที่จะบอกได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตร ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา เป็นการติดตามสภาพหลังจากจบการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาเท่านั้น เช่น การศึกษาต่อ การทำงาน และการ

ว่างงาน ดังเช่นข้อมูลรายงานการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2543 (งานทะเบียน. 2544 : 5) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จากร้อยละ 78 ของผู้สำเร็จการศึกษาที่สามารถติดตามข้อมูลได้ เป็นผู้มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 53.12 ศึกษาต่อ ร้อยละ 15.04 ศึกษาต่อและทำงานในขณะเดียวกัน ร้อยละ 5.33 ว่างงาน ร้อยละ 4.51

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญเพราะผู้สำเร็จการศึกษา คือ ผลผลิตของการจัดการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการมากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ข้อมูลการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ยังช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และหาวิธีป้องกันมิให้เกิดปัญหากับนักเรียน นักศึกษาในรุ่นปัจจุบัน ดังเช่น ข้อมูลการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2539 – 2540 (สุภาพีญา จริยะเศรษฐ์. 2541 : 19) พบว่าผู้สำเร็จการศึกษสาขาวิชาการศึกษานำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมาก ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง แต่ความรู้ที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตร เพื่อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมากที่สุดนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา ระบุตรงกันคือ คอมพิวเตอร์ รองลงมาเป็น ภาษาอังกฤษ และการฝึกปฏิบัติงานจริง ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่น่าพึงพอใจที่สุดในสาขาวิชาการศึกษาคือ ความซื่อสัตย์ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงมากที่สุดทั้ง 3 สาขาวิชา คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2538 - 2543
2. เพื่อศึกษาการนำผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการทำงาน โดยใช้แนวทางในการศึกษา ดังนี้

1.3.1 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนหนึ่งจะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกส่วนหนึ่งจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อหางานทำ และในการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานนั้น ผู้วิจัยใช้แนวทางตามทฤษฎีอาชีวศึกษา ได้ศึกษาไว้ในปีการศึกษา 2538 เกี่ยวกับภาวะการมีงานทำผู้สำเร็จ อาชีวศึกษา' 38 (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. 2539 : 5-7) ดังนี้

1. สภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้มีงานทำ ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับประเภทของหน่วยงานที่ทำ ระยะเวลาที่ใช้ในการหางาน การเปลี่ยนงาน และสาเหตุการเปลี่ยนงาน
2. ลักษณะการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ ปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ และไม่ตรงตามวุฒิ
3. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน เป็นการศึกษาระดับการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตร ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
4. รายได้จากการทำงาน เป็นการศึกษารายได้เฉลี่ยรายเดือนโดยไม่นับรวมรายได้พิเศษ
5. ความรู้สึกพอใจ ต่องานที่ทำ และสาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจการทำงาน

1.3.2 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

Bloom and others (อ้างในสุรางค์ โคว์ตระกูล. 2544 : 272) ได้จัดกลุ่มวัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 พิสัย (Domain) ได้แก่

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้ ความคิด และการนำความรู้ไปประยุกต์
2. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับทักษะในการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การประสานงานของการใช้อวัยวะต่าง ๆ
3. จิตพิสัย (Affective Domain) เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์ และทัศนคติ

จากแนวคิดของ Bloom and others (อ้างในสุรางค์ โคว์ตระกูล. 2544 : 272) ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ นำความรู้ในวิชาพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะสาขาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยสามารถใช้ความรู้ตามหลักวิชาการแก้ปัญหาได้
2. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การนำประสบการณ์ ความชำนาญ จากการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความสำนึก ความตระหนักที่มีต่อการปฏิบัติงาน จนเกิดเป็นความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความรวดเร็วและตรงต่อเวลา ความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ความเป็นประชาธิปไตย และทำงานเป็นหมู่คณะ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2538 – 2543 โดยศึกษาเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงาน หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ซึ่งมีที่อยู่ที่สามารถติดตามได้ ในด้านภาวะการทำงาน และการนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538–2543 จำนวน 1,385 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2538-2543 จำนวน 421 คน ที่เลือกแบบเจาะจง เฉพาะผู้ที่ทำงาน หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา
2. ผลการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543

2. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง การศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงาน หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน เกี่ยวกับภาวะการทำงาน และการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
3. ภาวะการทำงาน หมายถึง การทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามสภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ลักษณะการปฏิบัติงาน การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ก่อให้เกิดเป็นรายได้ และความพึงพอใจในงาน
4. การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน หมายถึง การนำผลความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตร ในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
5. พุทธิพิสัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้ ความคิด ที่เกิดจากการศึกษาตามหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ทักษะพิสัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง ประสบการณ์ ความชำนาญ จากการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
7. จิตพิสัยในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึก ความตระหนักที่มีต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความขยันตรงต่อเวลา ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ และการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการ ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง “ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 - 2543” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำมาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ และอ้างอิงดังต่อไปนี้

2.1 การอาชีวศึกษา

- 2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
- 2.1.2 หลักการอาชีวศึกษา
- 2.1.3 จุดมุ่งหมายการอาชีวศึกษา
- 2.1.4 หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
- 2.1.5 การอาชีวศึกษาและการมีงานทำ

2.2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

- 2.2.1 สภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- 2.2.2 ลักษณะการปฏิบัติงาน
- 2.2.3 การนำความรู้ไปใช้
- 2.2.4 รายได้จากการทำงาน
- 2.2.5 ความพึงพอใจ

2.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.3.1 พุทธิพิสัย
- 2.3.2 ทักษะพิสัย
- 2.3.3 จิตพิสัย

2.4 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

- 2.4.1 ความหมายของการติดตามผล
- 2.4.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามผล
- 2.4.3 วิธีดำเนินการติดตามผล

2.5 โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา

- 2.5.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา
- 2.5.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพ และมีรายได้สำหรับการดำรงชีวิต ด้วยเหตุนี้การอาชีวศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนระดับต่าง ๆ

ในความหมายของการอาชีวศึกษาโดยนักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา มีความหมายแตกต่างกันตามแนวคิดและความเชื่อของแต่ละบุคคล ดังเช่น

นุชนาถ สุนทรพันธ์ และพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2533 : 1) สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งมีทั้งวิชาชีพชั้นสูงและไม่ใช่วิชาชีพชั้นสูงโดยสามารถจัดได้ทั้งในระบบโรงเรียน (Formal Education) นอกโรงเรียน (Non formal Education) และจัดอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Education)

กัญญา กำศิริพิมาน (2538 : 117) สรุปความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า อาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรให้พร้อมสำหรับอาชีพการงาน โดยเน้นกลุ่มอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์ฝีมือ ทักษะ สนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

สบสันต์ อุดกฤษฎ์ (2538 : 13) ให้คำนิยามของการอาชีวศึกษาว่าหมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการทำมาหากินหรือที่เรียกว่า การอาชีพ โดยไม่จำกัดในเรื่องของระดับและรูปแบบ

จรวพร ธรณินทร์ (2539 : 53) ให้ความหมายของอาชีวศึกษา ว่า การอาชีวศึกษา คือ การจัดให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ภาคทฤษฎี และทักษะอื่นที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเอง และงานอาชีพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ม.ป.ป. : 1) กล่าวถึงการศึกษเพื่ออาชีพ จากการมองการศึกษาที่เป็นระดับของการจัดการศึกษา โดยคำว่า การอาชีวศึกษา (Vocational Education) และเทคนิคศึกษา (Technical Education) ดังนี้

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่อาศัยความรู้ระดับต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรวมถึงการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับแรงงานทั่วไป จนถึงแรงงานฝีมือ

เทคนิคศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพในระดับการศึกษาที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความชำนาญการเฉพาะด้าน ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง เป็นการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมขององค์การสหประชาชาติ (UNESCO) อังในพิชญ์ ฉายายนต์ (2539 : 43) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนด้านฝีมือระดับ

คุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่าง ซึ่งจัดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือ สักส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ

Good (1970 : 25) ได้ให้ความหมายไว้ในพจนานุกรมการศึกษาว่า การอาชีวศึกษาเป็นโปรแกรมการศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา จัดขึ้นเพื่อเตรียมผู้เรียนให้เข้าทำงานอาชีพเฉพาะอย่างตามที่ได้เลือกสรรแล้ว

Harris (1960 : 1555) ให้ความหมายไว้ในสารานุกรมการศึกษาว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อการทำงานอะไรก็ได้ที่บุคคลได้พบหรือถูกใจที่จะทำ ตามที่ตลาดแรงงานต้องการ และการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาพิเศษที่แยกจากสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถ ความเข้าใจ เจตคติ นิสัยการทำงาน และความซาบซึ้งในงานอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนเมื่อได้เข้าทำงานแล้ว สามารถมีความก้าวหน้า และสร้างผลผลิตที่ดีในหน้าที่การงาน

Struck (1945 : 6) ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์และประสบความสำเร็จในการเป็นสมาชิกของสังคมนั้น ๆ ซึ่งบุคคลสามารถรับการศึกษาได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือที่มีได้อยู่ในสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาทักษะของบุคคลให้สามารถทำงานได้อย่างเป็นผลดี

2.1.2 หลักการอาชีวศึกษา

การจัดอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (วีระพันธ์ สิทธิพงษ์, 2541 : 30-33) โดยการอาชีวศึกษานับหลักการที่ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามในพิสัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย การอาชีวศึกษาพึงให้ความสำคัญกับผลลัพธ์สุดท้าย คือ ผู้สำเร็จการศึกษามากกว่ากระบวนการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงระบบแล้วจะพบว่า ผลลัพธ์ เป็นผลที่ตามมาทางตรงของกระบวนการ ดังนั้นกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสถานประกอบการ และการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน

จรรยาพร ธรณินทร์ (2539 : 53) ได้กล่าวถึงการจัดการอาชีวศึกษาของไทยว่า การอาชีวศึกษาจะจัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อ

1. จัดตามสภาพเป็นจริงในสถานประกอบการหรือจัดสถานศึกษาให้ใกล้เคียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าสถานประกอบการ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ เข้ามาช่วยฝึกปฏิบัติ เพราะลงทุนแพง

โดยจัด On the job training หรือระบบทวิภาคี

3. จัดในรูปแบบหลากหลายและฝึกทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง (Specific Skills) โดยเน้นให้ฝึกทักษะพื้นฐาน (General Skills) ทักษะวิชาชีพ (Generic Skills)
4. อาศัยกลไกตลาดเป็นตัวกำหนดการผลิตในอนาคต เพราะการคาดคะเนจำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาให้พอกับความต้องการภาคเศรษฐกิจไม่อาจทำได้
5. จัดฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมให้กับกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ กลุ่มผู้จบประถม กลุ่มผู้จบ ม. ต้น ในหลักสูตรเตรียมเข้าสู่การอาชีพ

อาชีวศึกษาที่จัดอยู่ในประเทศไทยมี 3 รูปแบบ ได้แก่

1. จัดเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สอดแทรกในหลักสูตรประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในโรงเรียนสามัญศึกษา
2. จัดในระบบโรงเรียน เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง
 - หลักสูตร ปวช. วิชาชีพเทียบเท่า
 - หลักสูตร ปวส. วิชาชีพเทียบเท่า
 - หลักสูตร ปวท.
3. จัดนอกระบบโรงเรียน สอนและฝึกวิชาชีพเฉพาะด้านระยะสั้นมีหลักสูตรทั้งภาคปกติและภาคค่ำ

พิชญ์ ฉายานนท์ (2539 : 56-57) จัดแบ่งแนวทางในการจัดอาชีวะและเทคนิคศึกษา และการฝึกอาชีพ ไว้อย่างกว้าง ๆ เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การจัดอาชีวะและเทคนิคศึกษาในสถานศึกษา (Institution-Based Training) อาจเป็นการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นในภาครัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ ผู้รับการฝึกจะเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเรียนเต็มเวลา การฝึกในโรงเรียนมีข้อดีดังนี้

- 1.1 วิชาช่าง วิชาสามัญ และความสัมพันธัมมีความเกี่ยวข้องกัน
- 1.2 ได้ฝึกทักษะหลาย ๆ อย่างถ้าฝึกในโรงงานอาจได้ฝึกทักษะที่จำกัดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานที่โรงงานนั้นทำเท่านั้น
- 1.3 การฝึกมีการวางแผน และเป็นไปตามหลักการศึกษา
- 1.4 ค่าใช้จ่าย สังคมทั้งหมดเป็นผู้จ่ายจากภาษี

การจัดการอาชีวศึกษาแบบนี้ รายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจะเรียนในโรงเรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด และเป็นการศึกษาที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบการศึกษาอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ 2. การจัดอาชีวะและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในสถานประกอบการมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 2.1 เป็นการฝึกงานจริง
- 2.2 การฝึกสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.3 ทำงานในสภาพจริง ได้รับการฝึกนิสัยการทำงานที่ดี

2.4 ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการฝึกในโรงเรียน

3. การจัดอาชีวะและเทคนิคศึกษากับการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน และสถานประกอบการ มี 2 รูปแบบ ได้แก่

3.1 รูปแบบระบบทวิภาคี (Dual System) มีองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา

3.1.1 ด้านการเรียนการสอน เรียนภาคทฤษฎี 1-2 วันต่อสัปดาห์ และฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ 4-5 วันต่อสัปดาห์

3.1.2 การประเมินผล สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันเป็นคณะกรรมการวัดผลการเรียนการสอน

3.2 รูปแบบการประสานความร่วมมือ (Co-Operative Education)

3.2.1 การจัดการศึกษาแบบ Sandwich Course

3.2.2 โครงสร้างหลักสูตรเป็นการเชื่อมโยง ระหว่างความรู้ทางทฤษฎีกับความสามารถทางปฏิบัติ

กัญญา กำศิริพินาน (2538 : 120-121) สรุปหลักการอาชีวศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเน้นทางด้านวิชาชีพ
2. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมคนให้เข้าสู่ตลาดแรงงาน และต้องคำนึงถึงความพร้อมของการเรียนทางอาชีวศึกษา
3. การจัดอาชีวศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น มีหลากหลายสาขาวิชาและหลักสูตร เพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียน
4. การอาชีวศึกษา จะจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
5. การอาชีวศึกษามีนโยบายและทิศทางที่เด่นชัด อาชีวศึกษาทุกระดับจะเน้นเรื่องการฝึกงาน
6. การอาชีวศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้ฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพจริง การฝึกอาชีพงาน ต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง
7. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต
8. การอาชีวศึกษาเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้ยาก-ไร้ และฝึกทักษะความรู้ ตามมาตรฐาน หลักสูตร ระดับที่กำหนด
9. อาชีวศึกษาเน้นสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน รับผิดชอบในหน้าที่และคำนึงถึงการครบวงจร
10. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต้องมีครูฝึกที่มีประสบการณ์ จำนวนเฉพาะด้าน

นั้น ๆ

11. การอาชีวศึกษาต้องวางแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และต้องร่วมมือกับภาคเอกชน
12. การอาชีวศึกษาต้องใช้งบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัยในการฝึกหัด
13. การอาชีวศึกษาต้องฝึกให้รู้จักตัดสินใจเลือกงานในอาชีพ และยึดหลักการจงใจให้ทำงาน
14. การอาชีวศึกษาเป็นการเรียนที่สามารถสำเร็จการศึกษาเป็นตอน ๆ ช่วง ๆ
15. การอาชีวศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอาชีวศึกษา หลาย ๆ ประเภท และสามารถนำประสบการณ์ในการทำงานมาทำการนับเทียบโอนหน่วยกิตในการเรียนอาชีวศึกษาได้

มานพ ชุลวงศ์ (2536 : 35 – 37) ได้อธิบายถึงลักษณะพิเศษหรือลักษณะเฉพาะในการจัดอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

1. เป็นการเรียนเพื่อ ไปประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือชีวิตในกิจการงานทั้งหลายในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ
2. เป็นการเรียนที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
3. การเรียนในภาคปฏิบัติจะเน้นการฝึกฝน เพื่อให้เกิดทักษะฝีมือ
4. มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและนิสัยในการทำงาน

การอาชีวศึกษาในปัจจุบัน เป็นการจัดให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งการอาชีวศึกษาในปัจจุบันต้องพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Hi-Technology) และมีความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมากขึ้น ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 20 กล่าวถึงการอาชีวศึกษา ไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ต้องเน้นรูปแบบของการจัดการที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดรวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมซึ่งอาจทำได้ดังนี้

1. ขยายการศึกษาและฝึกฝนอาชีพสู่ชุมชนอย่างเพียงพอต่อความต้องการ
2. ปรับเปลี่ยน หลักสูตรการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับแนวโน้มความต้องการของประเทศ
3. เปิดสอนโปรแกรมการพัฒนาแรงงานระยะสั้น และแรงงานในท้องถิ่น

4. พัฒนาคำคิด ความเข้าใจของผู้เรียนอาชีวศึกษา ว่าการประกอบอาชีพสุจริต อิศระ
นั้น สามารถช่วยตนเองและครอบครัวได้ โดยไม่จำเป็นต้องรับราชการ หรือรับจ้างเอกชน

2.1.3 จุดมุ่งหมายการอาชีวศึกษา

จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการอาชีวศึกษา (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ม.ป.ป. : 16-18)
เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน และสามารถที่จะพัฒนา
ทักษะด้านวิชาชีพได้ เช่น ผู้ประกอบอาชีพช่างอุตสาหกรรม เมื่อผ่านการศึกษาด้านช่างอุตสาหกรรม
กรรมแล้ว สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนให้สอดคล้องกับความต้องการทาง
เทคโนโลยี

จุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ
2. เพื่อฝึกอบรมให้บุคคลมีงานทำ และมีรายได้
3. เพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพ
4. เพื่อพัฒนาความสามารถ ความถนัด ความสนใจของบุคคลให้มีความพึงพอใจในงาน
นั้น ๆ
5. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเจริญก้าวหน้าแห่งตน
6. เพื่อให้ประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม เพื่อความ
มั่นคงแห่งชาติ

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ.
2540 - 2544) โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทางด้านทักษะ และ
การประกอบอาชีพ ดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 25)

1. มีทักษะเพียงพอที่จะประกอบอาชีพเฉพาะทาง และมีทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะ
ปรับเปลี่ยนเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป
2. มีนิสัยในการทำงานที่ดี สามารถประกอบสัมมาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการเป็น
ลูกจ้างและการประกอบอาชีพอิสระ
3. สามารถพัฒนาสัมมาชีพ จนสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้
4. สามารถพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น เพื่อเป็นการลดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนในเมือง
และชนบท และช่วยให้คนไม่ทิ้งถิ่น

เอกสารนี้เป็นการศึกษาวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคนต้อง
ประกอบอาชีพ จึงจะสามารถมีชีวิตอยู่รอดได้ในทุกสังคม ดังนั้นการอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็น
การศึกษาวิชาชีพ จึงมุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตรงตาม
ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นและของประเทศ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ซึ่งลักษณะของกำลังคนที่ต้องการได้รับจากการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา (มานพ ชลวงศ์. 2536 : 37) ประกอบด้วย

1. กำลังคนที่มีความรู้และทักษะฝีมือในวิชาชีพเฉพาะสาขา
2. กำลังคนที่ดีมีคุณค่า (Manhood)
3. กำลังคนที่มีคุณภาพสามารถเป็นแรงงาน (Manpower)
4. กำลังคนที่มีพื้นฐานและความสามารถในการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้
5. กำลังคนที่มีความสามารถในการคิดค้นเพื่อสร้างเทคโนโลยีขึ้นใช้เองได้
6. กำลังคนที่มีจิตสำนึกในการประหยัคทรัพยากร และการรักษาสภาพแวดล้อมทาง

ธรรมชาติให้อยู่ในสภาวะสมดุล

2.1.4 หลักสูตรอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

กรมอาชีวศึกษา (2544 : 11-12) ได้ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ และช่างเทคนิคและนักเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมใน 5 ประเภทวิชาหลัก คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการประมง พาณิชยกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปหัตถกรรม ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 3 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. จัดการการเรียนการสอนในระบบดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ระดับต่าง ๆ ดังนี้

1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน นอกจากนี้ได้จัดหลักสูตร ปวช. ระบบทวิภาคี

1.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. โดยเข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงตามสาขาวิชาที่เรียน นอกจากนี้ยังรับผู้จบ ม. 6 ศึกษาต่อในบางสาขาวิชาด้วยและจัดหลักสูตร ปวส. แบบทวิภาคีในบางสาขาวิชาเช่นกัน

1.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง

ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิเทียบเท่าปริญญาตรีตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

2. จัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช. พิเศษ (อศ.กข.) รับผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในงานเกษตร 2-3 ปี อายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรม อาจกลับไปปฏิบัติงานฟาร์มไร่นาของตนเองและกลับมาศึกษาต่อให้ครบจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาวิชาสามัญหลักสูตรเร่งรัดได้รับวุฒิ ม. 3 หรือเทียบเท่า จบการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ปัจจุบันดำเนินการสอนในสาขาวิชาเกษตรกรรม

3. จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการจัดทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อบริการวิชาชีพแก่ชุมชน แบ่งออกเป็นหลักสูตรประเภทต่าง ๆ คือ

3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาวิชาชีพ 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรช่างฝีมือตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

3.2 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นรับสมัครประชาชนทั่วไปหรือผู้สนใจที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างต่ำเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งมีระยะเวลาแตกต่างกัน หรือเรียกว่าหลักสูตรหลากหลายตามเนื้อหาวิชา เช่น หลักสูตร 45, 75, 100, 120 และ 225 ชั่วโมง ในสาขาวิชาต่าง ๆ เมื่อผ่านการศึกษแล้วจะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ความสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้และสามารถนำไปสะสมหน่วยกิตเทียบโอนรับวุฒิ ปวช. ได้

3.3 หลักสูตรวิชาชีพชั้นมัธยม เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนเอกชน

3.4 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพในงานบริการวิชาการด้านเกษตรกรรม โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นแก่เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรรมเคลื่อนที่ โดยออกไปให้บริการความรู้แก่เกษตรกรในชนบท

2.1.5 การอาชีวศึกษาและการมีงานทำ

การอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนระดับกลาง อันได้แก่ ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง ระดับแรงงานฝีมือ และระดับแรงงานกึ่งฝีมือ ซึ่งแยกให้เห็นเป็นรายละเอียดความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับลักษณะแรงงานได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 3)

ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (Semi-Professional) หรือระดับ Technician คือ นักเรียน-นักศึกษา ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ซึ่งทั้งสองหลักสูตรนี้เทียบเท่าอนุปริญญา

ระดับแรงงานฝีมือ (Skilled Labour) คือ นักเรียน-นักศึกษาที่จบการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเทียบเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายในสายสามัญ

ระดับแรงงานกึ่งฝีมือ (Semi - Skilled Labour) คือ นักเรียน - นักศึกษา ที่จบการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง

นักเรียน-นักศึกษาที่จบการศึกษาในหลักสูตรเหล่านี้ สามารถใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงานได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งในปัจจุบันสถานประกอบการจำนวนมากไม่น้อยได้ให้ความสนใจกับแรงงานอาชีวศึกษาค่อนข้างสูง สาเหตุเพราะแรงงานระดับกลาง ทั้ง 3 นี้ นอกจากจะมีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการแรงงานของนายจ้างแล้ว ในเรื่องค่าใช้จ่ายที่นายจ้างต้องตอบแทนให้กับลูกจ้างนั้นก็เป็นที่ไปตามความเหมาะสมกับลักษณะงานด้วย

ทางด้านสถานประกอบการอุตสาหกรรม โดยผลจากงานวิจัยทางอาชีวศึกษาหลายเรื่อง (สพส.นต. อดุทธฤกษ์, 2538 : 14) ของสำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและหน่วยงานอื่น ซึ่งชี้ชัดว่า สถานประกอบการอุตสาหกรรม มีความต้องการผู้จบอาชีวศึกษา ในคุณลักษณะที่เป็นทั้งคนดี และคนเก่ง

คุณลักษณะของความเป็นคนดี ได้แก่

1. มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ รับผิดชอบการทำงาน
3. ขยันขันแข็ง มีความเพียร มานะ อดทน สู้งาน ไม่ทอดทิ้ง
4. ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
5. มีคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะของความเป็นคนเก่ง ได้แก่

1. เป็นผู้ที่รู้จริงมีความสามารถในการทำงานและแก้ปัญหาทางานได้ดี
2. มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน
3. มีความคิดสร้างสรรค์ ริเริ่มงานใหม่อยู่เสมอ
4. มีความรอบรู้และทักษะในหลายด้าน
5. มีความรู้พื้นฐานที่จะสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
6. หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานของตนเองอยู่เสมอ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สถานประกอบการต้องการผู้จบอาชีวศึกษาที่เป็นคนดีมาเป็นอันดับแรก โดยให้เหตุผลว่า การเป็นคนเก่งนั้น เป็นสิ่งที่สามารถฝึกเพิ่มเติมได้ในภายหลัง ถ้ามีพื้นฐานที่ดีมาก่อน แต่ความเป็นคนดีนั้น เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่ต้องใช้เวลา บรรยาภาศ และสภาพแวดล้อมในการปลูกฝังสร้างสมเฉพาะในช่วงของการศึกษาในวัยหนึ่งเท่านั้น ที่จะสร้างคุณลักษณะของความเป็นคนดีได้ง่าย

สำหรับผู้จบอาชีวศึกษาที่ประกอบอาชีพอิสระ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ (2535 : ข-ค) พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่ออกไปประกอบอาชีพอิสระมีคุณลักษณะที่
ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระคือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ รักเสรีภาพ มีความ
คิดริเริ่ม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร รู้จักใช้เงินและเก็บออม คุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระคือ มีความอดทน มีความขยันหมั่นเพียร มีสุขภาพดี ฉลาดและมีความคิดริเริ่ม
มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความจำดี ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์และจริงใจต่อลูกค้า มีการสังเกต และมีความ
ละเอียด

ดังนั้นการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา จึงเป็นไปตามคุณสมบัติคุณลักษณะที่พึงประ-
สงค์ ตามที่นายจ้างต้องการ และเมื่อผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานแล้ว จะต้องแสดงความสามารถใน
การทำงานให้ปรากฏ โดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้จากการศึกษาตามหลักสูตร

2.2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

การทำงาน (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2544 : 4) เป็นส่วนหนึ่งของการมีชีวิตอยู่ในสังคม
สนองความต้องการพื้นฐานในส่วนลึกของมนุษย์และมีอิทธิพลต่อสภาพจิต สุขภาพกาย สังคมและ
เศรษฐกิจทุกด้านของชีวิต ซึ่งพอจะสรุปจุดมุ่งหมายของการทำงานได้ดังนี้

1. เพื่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ทำให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัวและตนเอง
2. เพื่อเป็นดัชนีชี้วัดสถานภาพทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่การงาน และยังเป็นการ
เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น
3. เพื่อพัฒนาตนเองให้มีคุณค่า ให้ศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ทำให้เกิดความ
ภาคภูมิใจในตนเอง

การทำงานในอาชีพใดก็ตาม จะประสบผลสำเร็จได้ดีเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งต้องอาศัย
ความรู้ในงาน ซึ่งความรู้นี้อาจเกิดจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือการ
ศึกษาตามหลักสูตรวิชา

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ภาวะทางเศรษฐกิจส่งผลให้ความต้องการทำงานกับอัตรา
จ้างงานไม่สมดุลกัน กล่าวคือ ผู้ที่ต้องการทำงานมีจำนวนมากกว่างานที่เปิดรับ โดยเฉพาะผู้ที่สำเร็จ
การศึกษาในแต่ละปี มีจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่มีงานทำ รองานหรือตกงาน หรือหางานที่ตรงกับ
ความสามารถไม่ได้ จากรายงานผลการสำรวจการทำงาน และการว่างงานของกำลังคนระดับกลาง
และระดับสูง พ.ศ. 2543 (ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2541) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรีน (2544 : 9) ปรากฏว่าในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี
ปริญญาตรี ปวส. หรือเทียบเท่า ปวช. หรือเทียบเท่า ปวท. และระดับ ป.กศ.สูง มีทั้งสิ้น 575,096

คน เป็นผู้มีงานทำ ร้อยละ 41.5 ศึกษาต่อ ร้อยละ 31.4 เป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 27.1 และในจำนวนผู้ว่างงาน เป็นผู้กำลังหางานทำ ร้อยละ 23.8 ไม่หางานทำ ร้อยละ 3.3

จากภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ยังพบอีกว่าผู้ที่มีงานทำส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพ หรือวิชาการ ร้อยละ 46.9 อาชีพเสมียนร้อยละ 26.1 อาชีพช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และกรรมกร ร้อยละ 11.2 ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 15.8 กระจายอยู่ในหมวดอาชีพอื่น ๆ เช่น เป็นผู้ปฏิบัติงานบริหาร ธุรกิจ จัดดำเนินการ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า ฯลฯ เกี่ยวกับประเภทกิจการที่ทำ ส่วนใหญ่ทำงานในกิจการหรืออุตสาหกรรม 3 ประเภทหลัก คือสาขาการบริการ อุตสาหกรรม หัตถกรรม และพาณิชยกรรม โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี และพาณิชยกรรม โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ทำงานในสาขาการบริการสูงมาก รองลงมาคือ สาขาพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม หัตถกรรม ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ทำงานในสาขาการบริการสูง รองลงมาคือ อุตสาหกรรม หัตถกรรม และสาขาพาณิชยกรรม ระดับ ปวช. หรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ทำงานในสาขาอุตสาหกรรม หัตถกรรม รองลงมาคือ สาขาการบริการ และสาขาพาณิชยกรรม ระดับ ป. กศ. สูง มากกว่าครึ่งหนึ่งทำงานในสาขาบริการ รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม หัตถกรรม

เมื่อพิจารณาลักษณะงานที่ทำ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ งานประจำ และงานชั่วคราว พบว่า ในบรรดาผู้ที่มีงานทำ มีลักษณะงานเป็นงานประจำ ร้อยละ 69.9 งานชั่วคราว ร้อยละ 29.7 และไม่ระบุลักษณะงาน ร้อยละ 0.4 ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาทำงานในภาคเอกชน มากที่สุด รองลงมาทำงานในภาครัฐบาล และประกอบธุรกิจของตนเองหรือครอบครัว

เมื่อสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการที่จะได้งานทำ พบว่า นอกจากอาศัยความรู้ที่เรียนมาประกอบด้วยแล้ว ยังต้องมีประสบการณ์หรือความรู้พิเศษ ต้องช่วยตนเอง ไม่ย่อท้อ และอดทนในการหางาน และต้องไม่เลิกงาน ต้องทราบแหล่งงานและรู้จังหวะที่ไปสมัครงานเมื่อแหล่งงานต้องการ

กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา (2539 : 1-17) ได้ทำการศึกษาภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2537 ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน พ.ศ. 2538 จากผู้สำเร็จการศึกษา 2 กลุ่มหลักสูตร ได้แก่

กลุ่ม ก คือ กลุ่มหลักสูตรปกติ ได้แก่ หลักสูตร ปวช. ปวส. ปวท. และ ปทส.

กลุ่ม ข คือ กลุ่มหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ ปชม. วิชาชีพระยะสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการศึกษาได้ข้อค้นพบดังนี้

1. สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า สภาพหลังจากจบการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตามได้ กลุ่ม ก ศึกษาต่อ ร้อยละ 65.55 เข้าสู่ตลาดแรงงาน ร้อยละ 33.02 กลุ่ม ข ศึกษาต่อ ร้อยละ 36.62 เข้าสู่ตลาดแรงงาน ร้อยละ 60.18

2. สภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตามได้ กลุ่ม ก มีงานทำ ร้อยละ 88.57 ทำงานราชการ ร้อยละ 6.37 ทำงานเอกชน ร้อยละ 74.40 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 7.78 ไม่มีงานทำ ร้อยละ 11.42 อยู่ระหว่างรองาน ร้อยละ 4.11ว่างงาน ร้อยละ 7.31 กลุ่ม ข มีงานทำ ร้อยละ 74.60 ทำงานราชการ ร้อยละ 15.35 ทำงานเอกชน ร้อยละ 34.22 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 25.01 ไม่มีงานทำ ร้อยละ 25.39 อยู่ระหว่างรองาน ร้อยละ 8.84 ว่างงาน ร้อยละ 16.55

3. การปฏิบัติงานของผู้มีงานทำ พบว่า กลุ่ม ก ผู้มีงานทำมีลักษณะการปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ ร้อยละ 72.05 ปฏิบัติงานไม่ตรงตามวุฒิ ร้อยละ 14.33 กลุ่ม ข ผู้มีงานทำมีลักษณะการปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ ร้อยละ 61.67 ปฏิบัติงานไม่ตรงตามวุฒิ ร้อยละ 27.87

4. ความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และเงินเดือนขั้นต้น พบว่า กลุ่ม ก ได้ใช้ความรู้ที่เรียนน้อย คิดเป็นร้อยละ 7.36 ใช้ความรู้ที่เรียนปานกลาง ร้อยละ 16.82 ใช้ความรู้ที่เรียนมาก ร้อยละ 39.15 ใช้ความรู้ที่เรียนมากที่สุด ร้อยละ 20.51 สำหรับเงินเดือนขั้นต้นในภาคเอกชนได้รับระหว่าง 3,000 – 12,000 บาท กลุ่ม ข ได้ใช้ความรู้ที่เรียนน้อย คิดเป็นร้อยละ 11.01 ใช้ความรู้ที่เรียนปานกลาง ร้อยละ 22.06 ใช้ความรู้ที่เรียนมาก ร้อยละ 32.30 ใช้ความรู้ที่เรียนมากที่สุด ร้อยละ 10.53 สำหรับเงินเดือนขั้นต้นในภาคเอกชนได้รับระหว่าง 1,800 – 14,734 บาท

5. รายได้จากการทำงาน ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในภาคเอกชน ดังนั้นอัตราเงินเดือนที่ได้รับจึงไม่แน่นอน เหมือนกับอัตราเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาของทางราชการ ดังนั้นอัตราเงินเดือนของภาคเอกชนจึงขึ้นอยู่กับสถานประกอบการแต่ละแห่ง และความรู้ความสามารถเฉพาะตัวของพนักงาน

จากการสำรวจและติดตามนักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จอาชีวศึกษาทุกระดับจากสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2537 และเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี พ.ศ. 2538 ของกรมอาชีวศึกษา (2539 : 8 - 19) ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในช่วงระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2534 - 2538) พบว่า

1. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาหลักสูตรปกติ (ปวช., ปวส., ปวท. และ ปทส.) มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อมากกว่าที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะผู้สำเร็จในระดับ ปวช. ซึ่งตรงข้ามกับผู้สำเร็จอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อจบการศึกษาจึงประกอบอาชีพมากกว่าที่จะศึกษาต่อ

2. แนวโน้มการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และสถิติสูงสุดในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งมีจำนวนผู้มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 88.57 ของผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน

3. แหล่งที่ทำงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเอกชน ส่วนการประกอบธุรกิจส่วนตัวและทำงานราชการมีรองลงมาตามลำดับ

4. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานตรงตามวุฒิการศึกษาที่เรียนมานั้น มีจำนวนสูงกว่า 65% และความรู้ที่เรียนมานั้นส่วนใหญ่นำไปใช้ประโยชน์สูงถึง 75% ของความรู้ที่เรียนมาทั้งหมด

สำหรับการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาหลักสูตรปกติ ในปีการศึกษา 2537 และเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี พ.ศ. 2538 นั้น ผู้มีงานทำมีร้อยละ 88.57 ของผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด ซึ่งสูงกว่ายอดผู้มีงานทำในปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 85.30) ทั้งนี้เนื่องจากตลาดแรงงานในขณะนี้เปิดกว้างสำหรับผู้จบอาชีวศึกษา และประกอบกับภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่เน้นการส่งออกภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับการคาดการณ์ถึงความต้องการแรงงานในอนาคตที่เป็นทางการ (Formal Employment) ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ยังยุทธ แฉล้มวงษ์, 2538 : 12) พบว่า ความต้องการแรงงานในภาคผลิตที่เป็นทางการ ซึ่งหมายถึง การผลิตที่มีคนงานมากกว่า 10 คน เมื่อแบ่งตามระดับการศึกษาแล้ว จะเห็นว่าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในช่วง พ.ศ. 2535 เป็นแรงงานที่มีพื้นฐานการศึกษาในระดับ ปวช. ปวท. และ ปวส. ประมาณ 0.83 ล้านคน จากจำนวนแรงงานในตลาดที่เป็นทางการ 5.3 ล้านคน และในช่วงปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) แรงงานที่มีฐานความรู้ในระดับอาชีวศึกษาจะเพิ่มเป็น 0.81 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 5.14 % สำหรับระดับ ปวช. และ 6.29% ในระดับ ปวท. และ ปวส.

สำหรับภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม และศิลปหัตถกรรม ในปีการศึกษา 2537 ได้ข้อมูลดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ประกอบอาชีพร้อยละ 16.63 ส่วนใหญ่ทำงานในธุรกิจเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.62 รองลงมารับราชการ ร้อยละ 12.24 ประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 10.86 ทำงานในรัฐวิสาหกิจร้อยละ 7.28 โดยได้งานทำภายในระยะเวลา 6 เดือน มากที่สุด ร้อยละ 78.94

2. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 36.41 โดยทำงานในธุรกิจเอกชนร้อยละ 75.52 รับราชการร้อยละ

10.17 ทำงานในรัฐวิสาหกิจร้อยละ 7.92 และประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 6.39 โดยได้งานทำภายในระยะเวลา 6 เดือน มากที่สุดร้อยละ 75.74 รองลงมาใช้เวลา 7 เดือน ถึง 1 ปี ร้อยละ 13.40 และมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 7.66

3. ในด้านรายได้จากการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า

3.1 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่รับราชการมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,700 บาท ทำงานในรัฐวิสาหกิจเดือนละ 5,160 - 5,510 บาท ทำงานในธุรกิจเอกชนเดือนละ 5,300-5,400 บาท และประกอบอาชีพส่วนตัวเดือนละ 5,000 - 6,500 บาท

ผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่รับราชการ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,700 - 5,000 บาท ทำงานในรัฐวิสาหกิจเดือนละ 4,000-5,300 บาท ทำงานในธุรกิจเอกชนเดือนละ 5,000 - 5,400 บาท และประกอบอาชีพส่วนตัวเดือนละ 4,500 - 5,000 บาท

ผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมที่รับราชการ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 4,100 - 4,700 บาท และทำงานในธุรกิจเอกชนเดือนละ 4,775 - 5,250 บาท

3.2 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่รับราชการมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 5,400 - 5,740 บาท ทำงานในรัฐวิสาหกิจเดือนละ 6,200 - 6,500 บาท ทำงานในธุรกิจเอกชนเดือนละ 6,800 - 7,000 บาท และประกอบอาชีพส่วนตัวเดือนละ 6,500 - 7,000 บาท

ผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่รับราชการมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,500 - 8,000 บาท ทำงานในรัฐวิสาหกิจเดือนละ 6,000 - 6,800 บาท ทำงานในธุรกิจเอกชนเดือนละ 6,200 - 7,550 บาท และประกอบอาชีพส่วนตัวเดือนละ 4,250 - 6,750 บาท

ผู้สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมที่ทำงานในธุรกิจเอกชนมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 6,250 - 7,000 บาท และประกอบอาชีพส่วนตัวเดือนละ 7,500 - 12,000 บาท

และในการสำรวจภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานแล้ว หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกันของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโดยแยกพิจารณารายละเอียดดังนี้

2.2.1 สภาพการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ตลาดแรงงาน (จินตนา พรพิไลพรรณ. 2544 : 62-72) คือ แหล่งที่นายจ้างและคนงานจะพบกัน เพื่อตกลงทำสัญญาเข้าทำงาน โดยนายจ้างได้รับบริการจากคนงาน และคนงานได้รับค่าจ้างเป็นผลตอบแทนจากการทำงาน ซึ่งแหล่งที่เป็นตลาดแรงงาน ได้แก่ สำนักงานจัดหางาน แหล่งที่มีคนว่างงาน และแหล่งที่มีงานว่าง เช่น โรงงาน บริษัทต่าง ๆ เป็นต้น ในการจำแนกตลาดแรงงานตามระเบียบการว่าจ้างแรงงาน สามารถแยกได้เป็น ตลาดแรงงานของรัฐบาล และตลาดแรงงานของ

ธุรกิจเอกชน ซึ่งหมายถึง การมองประเภทของหน่วยงานที่จะรับคนเข้าทำงาน เช่น หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น สำหรับช่วงระยะเวลาของการมีงานทำขึ้นอยู่กับคุณภาพของแรงงาน และตำแหน่งงานว่างของหน่วยงานต่าง ๆ

การเปลี่ยนงานหรือการเข้าออกงาน (Labor Turnover) ในสภาพความเป็นจริงแล้วการเปลี่ยนงานเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ บางครั้งก็เป็นไปโดยความสมัครใจ เช่น ได้ตำแหน่งที่ดีขึ้น มีรายได้ที่สูงกว่า บางครั้งเป็นไปโดยไม่สมัครใจ เช่น ถูกไล่ออก หรือหมดสัญญาจ้าง สำหรับสาเหตุที่มีการเปลี่ยนงานสรุปได้ 2 กรณีดังนี้

1. นายจ้างให้ออกหรือเลิกจ้าง ส่วนใหญ่เกิดจากการหมดสัญญาจ้างงานลดลง ทำความผิดโดยฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ

2. ลาออกจากงาน มักเกิดจากความสมัครใจของคนงาน ซึ่งเกิดจากการได้งานใหม่ที่มีรายได้ดีกว่า คิดว่าสามารถทำงานได้ดีกว่า ได้อาชีพที่มีความก้าวหน้าและตรงกับอุปนิสัย สุขภาพไม่ดี การย้ายที่อยู่ของครอบครัว สิ่งแวดล้อมในงานที่ทำไม่ดี เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความยุติธรรมของนายจ้าง ความน่าสนใจของงานที่ทำ

2.2.2 ลักษณะการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน หมายถึง การทำงานที่ต้องอาศัยความรู้ในสาขาวิชาชีพมาเป็นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ และปฏิบัติงานไม่ตรงตามวุฒิ

กรมอาชีวศึกษา (2535 : 50) ได้ระบุลักษณะงานของผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในระดับ ปวส. และ ปวท. ว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชานี้ สามารถปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์ได้ดังนี้

1. การคำนวณกรรมวิธีเกี่ยวกับข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การเขียนโปรแกรมสั่งเครื่องในระดับพื้นฐาน การป้อนข้อมูลและการนำข้อมูลออกไปใช้ การใช้งานคำสั่งที่จัดทำไว้

2. คอมพิวเตอร์กับงานบัญชี ได้แก่ การพยากรณ์รายได้ ค่าใช้จ่ายจัดทำบัญชีงบประมาณการเงิน ควบคุมการเขียนใบสั่งซื้อสินค้า จัดทำรายการทรัพย์สิน และวัสดุ-อุปกรณ์ ฯลฯ

3. คอมพิวเตอร์กับงานบันทึกหลักฐานภาษี ได้แก่ การจัดทำบัญชีรายได้ และการทำงบประมาณ จัดระบบเอกสารในการประเมินราคา ทำสถิติควบคุมการแจกจ่ายใบอนุญาตต่าง ๆ

4. คอมพิวเตอร์ในการวางแผน ได้แก่ การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับโครงการบุคลากร จัดทำข้อมูลสถิติและวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม การนำข้อมูลไปใช้ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 การนำความรู้ไปใช้

จากวัตถุประสงค์ทางด้านอาชีวศึกษา ตามพิสัยของการเรียนรู้ (สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2537 : 39-40) ที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย

และจิตพิสัย ซึ่งลักษณะเนื้อหาความรู้ทางด้านอาชีวศึกษา จะประกอบด้วยเนื้อหาหลัก 2 ส่วน คือ เนื้อหาทางทฤษฎี และเนื้อหาทางปฏิบัติ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาทางทฤษฎีจะเรียนในห้องเรียน เนื้อหาทางปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นการฝึกในห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง หรือโรงฝึกงาน ส่วนการฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีจิตสำนึก และค่านิยมที่ดีนั้น จะต้องสอดแทรกและถ่ายทอดไปพร้อม ๆ กับการเรียนทางทฤษฎี และปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะได้นำความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้ง 3 พิสัย

จากการรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : ก-ข) เรื่องความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการทำงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา พบว่า ในด้านความสามารถทางวิชาการและทักษะวิชาชีพของผู้จบหลักสูตร ปวช. ความรู้ยังไม่แน่นพอ ผู้จบหลักสูตร ปวท. ได้รับการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ส่วนผู้จบหลักสูตร ปวส. การฝึกงานไม่ตรงกับงานที่ทำ จุดอ่อนก็คือ ขาดการใช้ทักษะและคุณแลกรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในด้านหลักสูตร หัวหน้างานแสดงความเห็นว่าคุณรู้พื้นฐานและความรู้ในวิชาชีพ ระดับ ปวช. ยังไม่น่าพึงพอใจ ต้องมีการฝึกหัดเพิ่มเติม ระดับ ปวท. มีความรู้ทางทฤษฎีสูง แต่การฝึกทักษะทางวิชาชีพน้อยเกินไป ส่วนในระดับ ปวส. ความรู้ทางวิชาการและทักษะวิชาชีพ อยู่ในระดับพึงพอใจมากกว่าระดับ ปวช. และ ปวท.

จากการศึกษาคุณภาพแรงงานระดับอาชีวศึกษา ของกองนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 : 18) พบว่า แรงงานที่มีการศึกษาระดับ ปวช. ปวส. และ ปวท. ขาดทักษะด้านการเขียน การจัดทำรายงาน รวมทั้งด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะระดับ ปวส. และ ปวท. ขาดความรู้ด้านภาษาต่างประเทศมากเป็นอันดับหนึ่ง สำหรับความรู้ในการทำงาน หน่วยงานภาครัฐมีความเห็นว่าผู้จบสายพาณิชยกรรมมีความรู้ในงานคิดถึงดีมาก ส่วนช่างอุตสาหกรรมมีปัญหาเฉพาะผู้จบ ปวช. ที่ยังมีความรู้อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เพราะเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนไม่ตรงกับงานที่ทำ

ดังนั้นในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนครูผู้สอน จะต้องให้ความสำคัญกับผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งต้องจัดให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงานได้ และในขณะเดียวกันผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกให้รู้จักการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่กับงาน เพื่อพัฒนางานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2.2.4 รายได้จากการทำงาน

รายได้ คือ จำนวนเงินที่ได้รับจากการทำงานในรูปของค่าจ้างหรือเงินเดือนรวมทั้งค่าตอบแทนในรูปอื่น ๆ (กรณีการฯ นิยมศิลป์. 2544 : 9-11)

ค่าจ้างเงินเดือน เป็นแหล่งสำคัญของรายได้สำหรับลูกจ้างคนงาน และเป็นสิ่งกำหนดความเป็นอยู่ ความพอใจในการทำงาน และส่งผลต่อความสำเร็จของงาน อัตราเงินเดือนที่ลูกจ้าง

ได้รับขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น วุฒิการศึกษา ความสามารถเฉพาะตน ระยะเวลาในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่การงานและความรับผิดชอบต่องานที่ทำ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ้างใน กรมอาชีวศึกษา. 2543 : 16) กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นต่ำตามวุฒิการศึกษา ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ระดับการศึกษา	อัตราเงินเดือน (บาท)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	4,700
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	5,740
ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)	5,180
ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)	6,360

จากรายงานการสำรวจการทำงาน และการว่างงานของกำลังคนระดับกลางและระดับสูง พ.ศ. 2543 (สำนักนายกรัฐมนตร. 2544 : 16) ในด้านรายได้จากการทำงาน พบว่า รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาค้นแปรตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาทขึ้นไป

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้ใกล้เคียงกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามวุฒิการศึกษา โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 4,000-4,999 บาท รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 5,000-5,999 บาท สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. หรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 4,000-4,999 บาท

เป็นที่น่าสังเกตว่าการจ่ายเงินเดือนของภาคเอกชนไม่เหมือนกับภาคราชการ ซึ่งภาคราชการจะมีอัตราเงินเดือนที่กำหนดแน่นอน แต่ในภาคเอกชน อัตราเงินเดือนมักไม่แน่นอน มีทั้งการจ้างงานต่ำกว่าวุฒิการศึกษาและสูงกว่าวุฒิการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานของแต่ละคน และบางครั้งภาคเอกชนก็ใช้อัตราค่าจ้างที่สูงกว่าเป็นเหตุจูงใจให้คนที่มีความสามารถเข้ามาทำงานด้วย

2.2.5 ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจต่องาน (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2544 : 46-47) หมายถึง ความสมดุลย์กันระหว่างสิ่งที่ได้จากงาน กับสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้โดยสิ่งที่จะได้จากงาน มิได้หมายถึงเงินเดือนเพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นบรรยากาศ สวัสดิการ เพื่อนร่วมงาน และการได้ประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจมากขึ้น บุคคลที่รู้สึกเบื่อหน่ายต่องาน แสดงให้เห็นว่า

งานที่ทำนั้นไม่สามารถสนองความต้องการของเขาได้ ความไม่พอใจในงานก็จะเกิดขึ้น และนำไปสู่การหางานใหม่ในที่สุด

Herzberg (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 55-56) กล่าวถึง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความพึงพอใจและความไม่พอใจในการทำงานว่า มีความเป็นอิสระต่อกัน หมายความว่า ความไม่พอใจไม่สามารถแทนที่ความพอใจของบุคคลที่มีอยู่เดิมได้ ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความ รู้สึกไม่พอใจในการทำงานว่า Hygiene Factors ประกอบด้วย นโยบายการบริหารกิจการ ค่าจ้างหรือเงินเดือน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความ รู้สึกพอใจในการทำงาน เรียกว่า Motivator Factors ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การให้ความสำคัญ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า สำหรับการนำเอา ทฤษฎี 2 ปัจจัยของ Herzberg ไปใช้ในการทำงานนั้น นายจ้างควรจัดให้มีปัจจัยที่ 1 คือ Hygiene Factors อย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจ หรือจัดความไม่พอใจของผู้ปฏิบัติงานให้หมดไป และในขณะเดียวกันต้องดำเนินการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความ พึงพอใจโดยใช้ปัจจัยที่ 2 คือ Motivator Factors ซึ่งทฤษฎี 2 ปัจจัยนี้ ได้มีการนำไปใช้ในการ บริหารจัดการของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมาก

จากการศึกษาภาวะการหางานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ. 2542 ของทบวงมหาวิทยาลัย (2544 : 2-16 ถึง 2-18) พบว่าบัณฑิตที่ทำงานแล้ว มีความพอใจในการทำงาน มากกว่า บัณฑิตที่ยังไม่พอใจ ในการทำงาน ความพอใจในการทำงานของบัณฑิตจำแนกตามสถาบัน พบว่า บัณฑิตจากสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐมีความพอใจในการทำงาน มากกว่าบัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน บัณฑิตที่ ไม่พอใจในการประกอบอาชีพ พบว่าไม่พอใจในงานที่ทำเป็นอันดับแรกคือ ทำงานในบริษัทเอกชน รองลงมาคือ ทำงานในส่วนราชการและประกอบอาชีพอิสระ

ในภาพรวมสาเหตุที่บัณฑิตที่ทำงานแล้ว มีความไม่พอใจในงานที่ทำสูง ได้แก่ เรื่อง ค่าตอบแทน รองลงมาคือ เรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ และเรื่องระบบงาน เมื่อจำแนกสาเหตุความไม่พอใจ ในงานที่ทำตามประเภทลักษณะงานอาชีพ พบว่า การทำงานในอาชีพอิสระ ความไม่พอใจอันดับ แรก มาจากเรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ รองลงมาคือ เรื่องค่าตอบแทน และเรื่องความมั่นคง

การทำงานในบริษัทเอกชน ความไม่พอใจอันดับแรก คือ เรื่องค่าตอบแทน รองลงมาคือ เรื่องระบบงาน และเรื่องไม่ได้ใช้ความรู้

การทำงานในองค์การระหว่างประเทศ ความไม่พอใจอันดับแรก คือ เรื่องค่าตอบแทน รองลงมาคือ เรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ และเรื่องระบบงาน

เอกสารนี้เป็นการทำงานในรัฐวิสาหกิจ ความไม่พอใจอันดับแรก คือ เรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ รองลงมาคือ เรื่องค่าตอบแทน และเรื่องระบบงาน

การทำงานในส่วนราชการ ความไม่พอใจอันดับแรกคือ เรื่องค่าตอบแทน รองลงมาคือ เรื่องความมั่นคง และเรื่องไม่ได้ใช้ความรู้

ดังนั้นในการทำงานใด ๆ ก็ตาม หากต้องการให้หน่วยงานหรือองค์กร ประสบความสำเร็จมีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารย่อมต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เพราะเมื่อบุคคลเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำแล้ว ก็จะทำงานด้วยใจรัก และมุ่งมั่นที่จะให้เกิดผลสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

Bloom and others (อ้างใน สุรางค์ โสวทรระกุล. 2544 : 272-277) ได้จัดกลุ่มวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Taxonomy of Educational Objectives) ออกเป็น 3 พิสัย (Domain) ได้แก่

2.3.1 พุทธิพิสัย

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้ ความคิด และการนำความรู้ไปประยุกต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge)

1.1. ความรู้ที่เกี่ยวกับความจริงเฉพาะต่าง ๆ โดยมีความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความของสิ่งต่าง ๆ

1.2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่จะใช้เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการแบ่งประเภทหรือการจัดกลุ่มอัตราิปโตย เป็นต้น

1.3. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การมีความเข้าใจในความรู้ที่เรียน โดยสามารถอธิบายด้วยคำพูดของตนเอง หรืออาจจะสามารถแปลความหมาย (Translation) หรือตีความหมาย (Interoperation) ได้หรือผลตามการกระทำได้

1.4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถที่จะแบ่งสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ ออกเป็นส่วนย่อย และแสดงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเหล่านั้น ขณะเดียวกันก็จะสามารถชี้ความสัมพันธ์ของข้อความจริงเหล่านั้นได้ หรือสามารถจะวิเคราะห์ว่าประโยคใดเป็นข้อความจริง และประโยคใดเป็นความคิดเห็นเฉย ๆ

1.5. ผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน จะต้องนำเอาประสบการณ์จากกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งความสามารถเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

1.6. การประเมินผล หมายถึง ความสามารถที่จะใช้ความรู้ที่เรียนมาในการตัดสินใจวินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือประสบการณ์จากการอ่าน หรือการฟัง ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของพุทธิพิสัย

2.3.2 ทักษะพิสัย

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับทักษะในการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่

1. การเคลื่อนไหวของร่างกายโดยทั่วไป
2. การเคลื่อนไหวที่ขึ้นอยู่กับภาระงานอย่างละเอียดของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
3. การสื่อความหมาย โดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแทนการพูด
4. การพูด เพื่อช่วยให้ผู้อื่นมีความสนใจในสิ่งที่ตนต้องการสื่อความหมาย

2.3.3 จิตพิสัย

จิตพิสัย (Affective Domain) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้สึกรวมทั้ง อารมณ์ และทัศนคติ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

1. การรับหรือการใส่ใจ (Receiving or Attending) หมายถึง สภาพที่ผู้เรียนเริ่มที่จะเตรียมรับตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัว ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแสดงความตั้งใจที่จะยอมรับรู้หรือฟัง

2. การตอบสนอง (Responding) หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้วยความเต็มใจหรือแสดงความพอใจในการตอบสนอง

3. การเห็นคุณค่า (Valuing) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีพฤติกรรมตอบสนอง เพราะเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง ไม่ใช่ทำเพราะกลัวถูกทำโทษ แบ่งออกเป็น

- 3.1 การยอมรับค่านิยม (Acceptance of a Value) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความเชื่อว่าสิ่งนั้นมีค่านิยมที่ควรยอมรับ

- 3.2 การที่ตีค่าค่านิยมว่าสำคัญมากหรือน้อย (Preference for a Value)

- 3.3 มีการผูกมัดตนเอง (Commitment) หมายถึง การยอมรับต่อตนเองและผู้อื่นว่าค่านิยมอันใดอันหนึ่งเป็นสิ่งที่ตนยึดถือและพยายามอุทิศตนทำงานเพื่อค่านิยมนั้น

4. การรวบรวมค่านิยม (Organization) เมื่อผู้เรียนยอมรับค่านิยมหลายอย่างเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความคิด ผู้เรียนจะพบว่า มีค่านิยมหลายอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ผู้เรียนจะรวบรวมค่านิยมเข้าด้วยกัน หรืออาจจะเปรียบเทียบกันว่า ค่านิยมใดมีความสำคัญตามความคิดมากน้อย

5. การยอมรับค่านิยม เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาชีวิตที่มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม (Characterization) ในขั้นนี้ค่านิยมจะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของผู้เรียน ค่านิยมจะแสดงออกเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน วิชาหรือภาระงานเพื่อการศึกษานานนี้ ในอนาคตให้นำไปใช้ประโยชน์ เช่น การค้า เป็นแรงภายในที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม

เป็นวิธีการใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้แสดงถึงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จินตนา บริบูรณ์ทรัพย์ (2541 : 80-81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า

1. การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่ระดับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ ความรู้ในวิชาเฉพาะสาขาอย่างแท้จริง การเรียนรู้งานใหม่ได้อย่างรวดเร็ว การวางแผนและปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ ความรู้ ความเข้าใจในงานทางด้านบริหารธุรกิจ การนำความรู้จากทฤษฎีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การปฏิบัติงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้องตามหลักวิชาธุรกิจ ความสามารถในการติดต่อ โต้ตอบ ให้ข้อมูล ข่าวสาร และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับธุรกิจบริการแก่ลูกค้าได้อย่างถูกต้อง ส่วนการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานได้ในบางโอกาส ความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ในทางสร้างสรรค์ โดยผลรวมอยู่ในระดับการนำความรู้ ไปใช้การปฏิบัติงานมาก

2. การนำความสามารถด้านทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์การนำไปใช้มาก โดยผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่ ระดับการนำความสามารถด้านทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง การใช้เครื่องพิมพ์ดีดได้ทุกชนิด การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การจัดเก็บเอกสารได้อย่างมีระเบียบ การนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ การใช้เครื่องใช้สำนักงานได้อย่างเป็นระบบ คุณภาพของงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้วมีความเรียบร้อยและเชื่อถือได้ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจนเกิดทักษะเพื่อประกอบอาชีพได้ การวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเพิ่มพูนทักษะ ตลอดจนความสามารถในงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ โดยผลรวมอยู่ในระดับการนำทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก

3. การมีเจตคติต่อการปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่ อยู่ในระดับการนำไปใช้มาก ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ๆ ที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด ความจริงใจต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น มีความกระตือรือร้นและมีความพยายามในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์และประสานงานกับบุคคลภายนอกทุกฝ่าย ความคิดริเริ่ม อดทน และเป็นคนตรงต่อเวลา การปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานหรือสถานประกอบการโดยไม่ต้องรอคำสั่ง ความก้าวหน้าทางอาชีพ การงานประจำมีความสามารถทำงานได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการควบคุม และนำไปใช้ในระดัปานกลาง ได้แก่ การให้ความร่วมมือในงานเฉพาะที่ตนได้รับผลประโยชน์ โดยผลรวมอยู่ในระดับการมีเจตคติต่อการปฏิบัติงานมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ถือว่าเป็นกระบอกส่งเงาที่จะสะท้อนภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาได้มองเห็นว่าการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพียงใด หลักสูตรและการเรียนการสอน ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตลาดแรงงาน

2.4.1 ความหมายของการติดตามผล

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการติดตามผล (Follow up) ไว้ในแนวทางเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 215) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นการรวบรวมเรื่องราวจากผู้สำเร็จการศึกษาว่า เมื่อจบการศึกษาจากสถาบันการศึกษานั้นแล้ว มีคุณภาพเช่นไร ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร การประกอบอาชีพประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวหรือไม่ และนอกจากนี้การติดตามผลยังทำให้เราทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษานั้น ทั้งในด้านวิชาการ การให้บริการกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานั้นด้วย

ประสาร ทิพย์ธรา (2525 : 168) กล่าวว่า การติดตามผล เป็นการตรวจสอบว่า การจัดบริการของเราได้ผลหรือไม่เพียงใด ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือไม่ สามารถปรับตนเองเข้ากับอาชีพได้เพียงใด และมีความก้าวหน้าประการใด

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 106) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นการติดตามหลังจากที่นักเรียน - นักศึกษา ได้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วประกอบอาชีพใด หรือทำงานอะไร และประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

จุฬา บุรีภักดี (2528 : 88) กล่าวว่า การติดตามผล คือ การติดตามผลของนักเรียนแต่ละคนว่าสามารถปรับตนได้เพียงใด มีความสามารถในการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ดีเพียงใด การติดตามผลนี้ติดตามผลนักเรียนทั้งในโรงเรียน และเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อจะได้นำข้อมูลมาทำการวิจัยประเมินผล การจัดการแนะแนวของโรงเรียนว่ามีข้อบกพร่องทางใดบ้าง จะได้นำมาปรับปรุงโครงการและการบริหารจัดการ ปรับปรุงหลักสูตร วิชาเลือก วิชาบังคับ และปรับปรุงวิธีการสอนของครูให้ดีขึ้น

Good (1973 : 565) กล่าวว่า การติดตามผล เป็นการประเมินความก้าวหน้าของบุคคลในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยเครื่องมือและกระบวนการวัดผล

Arbuckle (1953 : 116) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นการประเมินการเรียนการสอน ผู้เรียน และช่วยเหลือผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Erickson (1974 : 9) กล่าวว่า การติดตามผลเป็นบริการที่จำเป็น และสำคัญของสถานศึกษาที่จะรับข้อมูลข่าวสารจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่า การปฏิบัติงานได้ผลเพียงใด เพื่อเตรียมการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนในรุ่นต่อไป

2.4.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

ประทุม เป้นสุวรรณ (2523 : 241) ได้ชี้ให้เห็นว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ผู้บริหารได้ทราบถึงผลสำเร็จของการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการติดตามผลดังนี้

1. เพื่อทราบสถานภาพ ปัญหาและอุปสรรคที่นักเรียนได้เผชิญหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาไปแล้ว มีความต้องการตามสถานการณ์ที่ได้เผชิญอยู่
3. เพื่อเป็นการรวบรวมข้อเสนอเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ ให้ นักเรียนปัจจุบัน ได้ทราบข้อเสนอแนะเพิ่มขึ้น
4. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 215) ให้ข้อสรุปว่า วัตถุประสงค์ของการติดตามผล ก็เพื่อที่จะรวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนั้น ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสถานศึกษานั้น ๆ กับผู้สำเร็จการศึกษา

จำเนียร ช่วงโชติ (2533 : 153-154) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการติดตามผลไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบข้อมูล เกี่ยวกับสภาพและปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนซึ่งออกจากโรงเรียนไปแล้ว ต้องประสบ
2. เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการประเมินผลงานแนะแนว และเพื่อพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและโครงการการสอนของโรงเรียนให้ดีขึ้น
3. เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเก่าของโรงเรียนมีความพร้อมในการศึกษาต่อ เพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการในโลกของงานหรือยัง
4. เพื่อติดต่อกับนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วทั้งหมดเป็นระยะ ๆ เช่น 1 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี สำหรับการให้ความช่วยเหลือต่อไป
5. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียน นักเรียน และชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3 วิธีการดำเนินการติดตามผล

การดำเนินงานติดตามผลนั้นควรทำอย่างมีระบบแบบแผน ตั้งจุดมุ่งหมายให้แน่นอน มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุถึงความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอน

Wentiling (1980 : 160 –178) ได้กำหนดลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานติดตามผลไว้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่จะติดตามผล และควรกำหนดให้ได้ว่าจะต้องศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประชากรในช่วงระยะเวลาใด ประชากรมีจำนวนเท่าใด
2. เลือกวิธีการที่ใช้ในการติดตามผล เช่น การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม
3. การส่งข้อมูลกลับคืน ถ้าข้อมูลได้รับกลับคืนน้อย จะมีผลให้งานวิจัยนั้นออกมาไม่ดีเท่าที่ควร ผู้วิจัยต้องสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบถามให้มีเนื้อหาสาระสำคัญ อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่ใช้เวลาามากจนเกินไป และควรมีวิธีการที่จะให้ได้ข้อมูลกลับคืนมามากที่สุดเท่าที่จะทำได้
4. ดำรงที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อส่งแบบสอบถาม
5. จัดส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ผู้วิจัยควรพิมพ์ที่อยู่พร้อมติดแสตมป์ถึงตนเอง เพื่อสะดวกในการส่งข้อมูลกลับคืน
6. ติดตามผู้ที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาประมาณ 60% นับว่าใช้ได้ แต่อาจจะได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร ถ้าจะให้ได้ดี ควรจะได้รับคืนประมาณ 80%
7. การจัดทำข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืน มาจัดแยกเพื่อทำการวิเคราะห์ผล ซึ่งอาจจัดทำโดยระบบคอมพิวเตอร์ หรือจัดทำโดยบุคคล แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถานศึกษาอาจใช้วิธีการติดตามผลโดยการแจกไปรษณียบัตรให้นักเรียน-นักศึกษา ปีสุดท้ายที่จะสำเร็จหลักสูตร แล้วให้นักเรียนส่งไปรษณียบัตรกลับมาที่โรงเรียน ภายในเวลาที่กำหนด เพื่อติดตามดูว่า ผู้สำเร็จการศึกษาไปศึกษาต่อสถาบันใด หรือประกอบอาชีพอะไร

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 216-217) ได้กล่าวถึงข้อมูลที่จะติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพไว้ดังนี้

ข้อมูลที่จะติดตามในด้านปริมาณ ได้แก่

1. การได้งานทำของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา โดยพิจารณาว่าได้งาน ไม่ได้งาน หรือได้งานไม่ตรงตามสาขาที่เรียน จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่เรียน
2. การกระจายผู้สำเร็จการศึกษา
3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา มีพอหรือขาดแคลนในตลาดแรงงาน
4. ผลการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อนึ่งหากมีข้อผิดพลาดประการใด และต้องขออภัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลที่จะติดตามในด้านคุณภาพ โดยพิจารณาว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้ใช้ความรู้อย่างไร
ได้แก่

1. นำไปใช้ได้ทันที
2. ใช้ได้ แต่ต้องประยุกต์
3. ใช้ไม่ได้เลย ต้องฝึกเพิ่มเติม
4. ความก้าวหน้าในอาชีพ
5. ความสำเร็จในอาชีพ
6. ผลงานทางวิชาการ

สำหรับข้อมูลทั่วไปที่จะติดตามจากผู้สำเร็จการศึกษา ได้แก่

1. สถานภาพทั่วไป
2. สภาพการปฏิบัติงานตั้งแต่สำเร็จการศึกษา
3. เจตคติต่อโรงเรียน หลักสูตรและวิชาชีพ
4. การปฏิบัติงาน ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่
5. การปรับตัวในสภาพการทำงาน
6. การศึกษาต่อ

2.5 โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา (ช.พ.น.) มีอาณาบริเวณพื้นที่ 65 ไร่ ตั้งอยู่เลขที่ 702 ถนนกวิพากลาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2515 โดย นายมุข วงษ์ชวลิตกุล เป็นผู้รับใบอนุญาต เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี การศึกษา 2515 จนถึงปัจจุบัน ภายใต้ปรัชญา : ผู้ประพฤดิดี เป็นผู้เจริญ

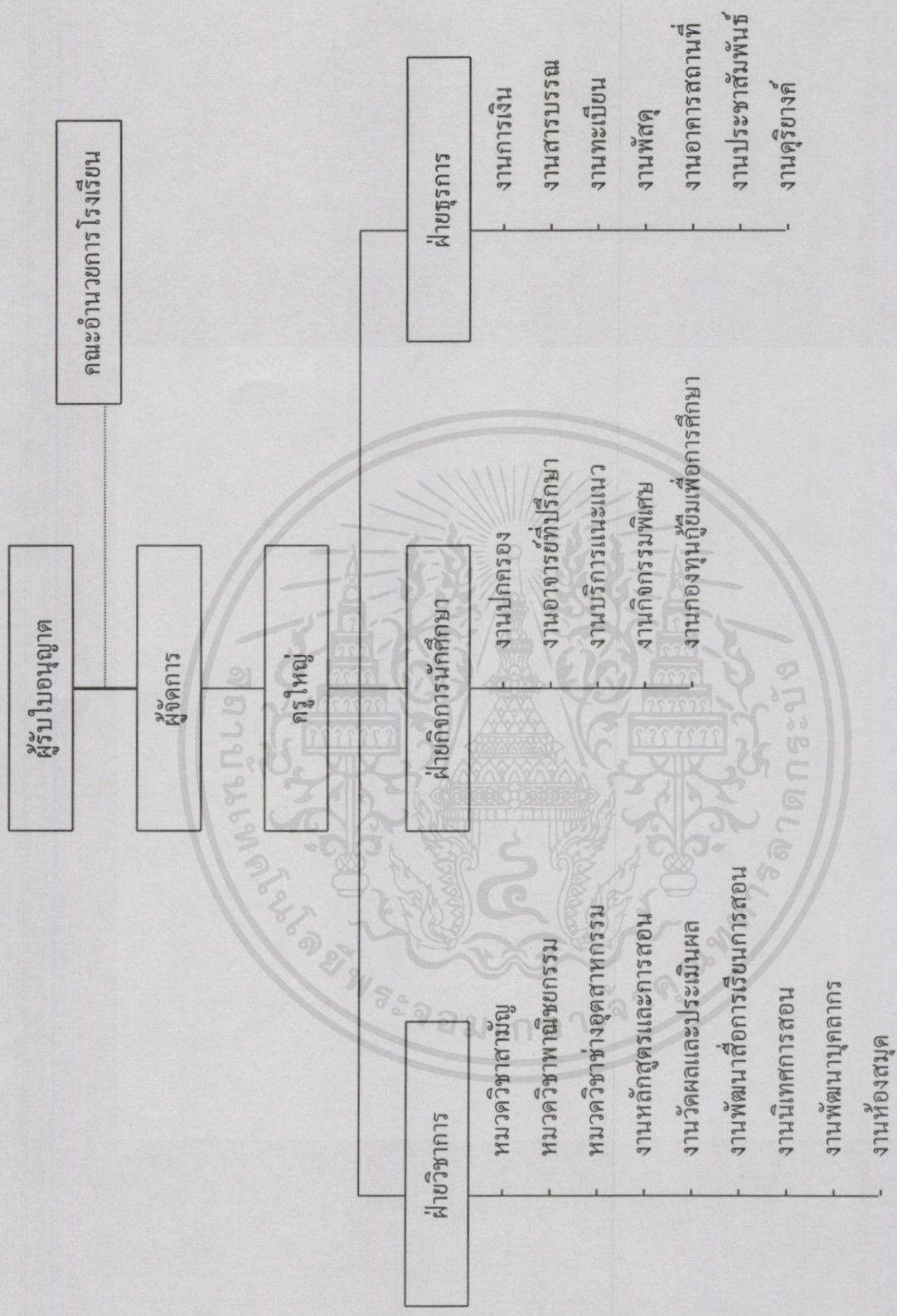
โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา เมื่อครั้งเปิดทำการเรียนการสอนในปี การศึกษา 2515 ใช้ชื่อว่า โรงเรียนช่างกล-พาณิชย์การนครราชสีมา เปิดสอนหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลายสายอาชีพ แผนกช่างยนต์ และแผนกพาณิชย์การ ในปีการศึกษา 2518 ได้เปลี่ยนแปลง การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ เพิ่มหลักสูตร เปิดสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในปีการศึกษา 2523 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ในปีการศึกษา 2525

จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีประกอบกับความต้องการอัตรากำลังคนด้าน อุตสาหกรรมมีมากขึ้น ทำให้โรงเรียนได้พัฒนาการเรียนการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ใน

การเรียนการสอนและจัดสภาพการเรียนรู้ให้ใกล้เคียงกับสถานประกอบการทั้งในด้านช่าง
อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม จึงทำให้โรงเรียนช่างกล-พาณิชยกรรมนครราชสีมา เปลี่ยนชื่อ
เป็น โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชยกรรมนครราชสีมา ตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2523 เป็นต้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพิเศษชนนนครราชสีมา

การจัดการศึกษา

ปัจจุบัน โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และบริหารธุรกิจ รวม 13 สาขาวิชา ดังนี้

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สำหรับผู้จบ (ปวช.)	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สำหรับผู้จบ (ม.6)
สายช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาช่างสำรวจ สาขาวิชาช่างก่อสร้าง สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาช่างเทคนิค - สถาปัตยกรรม	สายวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาช่างกลโรงงาน สาขาวิชาช่างโยธา	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาช่างไฟฟ้า สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาช่างเทคนิคการผลิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
สายวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการขาย สาขาวิชาพาณิชยกรรม (กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์)	สายวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

กระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสำคัญกับการฝึกทักษะวิชาชีพควบคู่ไปกับการเรียนรู้ในเชิงทฤษฎี โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ให้คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ และดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.5.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

การจัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ในด้านผู้เรียนได้จัดหลักสูตรตามคุณสมบัติ

ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำหรับผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำหรับความต้องการของตลาดแรงงานนั้น ได้จัดหลักสูตรให้มีการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในปีการศึกษา 2537 กรมอาชีวศึกษา ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2536 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2537) ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับช่างเทคนิคตามลักษณะอาชีพ ใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคเรียน ทั้งนี้จะต้องใช้เวลาเรียนไม่เกิน 6 ปี มีจุดมุ่งหมายที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ สามารถปฏิบัติงานในระดับช่างเทคนิค

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพระดับผู้ชำนาญการเฉพาะทาง สามารถนำไปประกอบอาชีพ และพัฒนางานอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงานรักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี

4. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพกายใจ สมบูรณ์แข็งแรง

6. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

7. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพิษณุพนิชการนครราชสีมา ได้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรนี้มา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 จนถึงปัจจุบัน โดยใช้โครงสร้างหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษา ตอนปลาย ซึ่งจะต้องศึกษารายวิชาต่าง ๆ จำนวน 125 หน่วยกิตจากหมวดวิชา

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	23	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ		
2.1 วิชาชีพบังคับ	54	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเลือก	38	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับผู้จบ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ปัจจุบันหลักสูตรสำหรับผู้จบชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เข้าศึกษาต่อ ในระดับ ปวส. ใช้หลักสูตรสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ มีปรัชญาการจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนากำลังคน ให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะประยุกต์และพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนา สังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

การจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับผู้จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 เป็นต้นมา และได้มีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและก้าวทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 3 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษาเริ่มใช้ตั้งแต่ปีที่เริ่มสอน ปีการศึกษา 2531-2534

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ฉบับปรับปรุง แก้ไข พ.ศ. 2530 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ใช้ในปีการศึกษา 2535 – 2537

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2536 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ใช้ในปีการศึกษา 2538 – ปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	20	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ		
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	24	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	27	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพเลือก	12	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	3	หน่วยกิต
รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	86	หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่งหัวใจของความสำเร็จคือการนำเอาสิ่งที่ได้มา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีการนำไปใช้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจ ให้มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ เพื่อเป็นนักปฏิบัติการเชิงวิชาการในงานบริหารธุรกิจทั่วไปและให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะสาขา ได้แก่ การตลาด การโฆษณา การเลขานุการ การจัดการ การบัญชี การเงิน คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาษาธุรกิจ การโรงแรม การท่องเที่ยว และอื่น ๆ ผู้สำเร็จการศึกษามีชื่อเรียกตามความชำนาญเฉพาะสาขานั้น ๆ

2. เพื่อฝึกอบรมให้มีความริเริ่ม มีจินตสัยในการค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยหลักวิชาการที่มีการวางแผนและความคุมอย่างรอบคอบ ที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายอย่างประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีคุณภาพ

3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความสำนึกในจรรยาอาชีพ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม

4. เพื่อสามารถนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับนำไปประกอบกิจการของตนเองและประกอบสัมมาอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณ วิบูลย์ศิริรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2534 - 2538 โดยทำการวิจัยในปีการศึกษา 2539 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีในเรื่องการประมวลผลข้อมูลการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบคอมพิวเตอร์และการต่ออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีในเรื่องมีมนุษยสัมพันธ์มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และมีการยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น สำหรับความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อปัญหาในการปฏิบัติงานพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการทำงานมากที่สุด

ในขณะที่ ฉัตรปารี อยู่เย็น (2539 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2533 - 2535 โดยทำการวิจัยในปีการศึกษา 2539 เช่นกัน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชามีความเห็นสอดคล้องกัน ในการประเมินการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความสามารถพื้นฐานทางธุรกิจ ได้แก่ การใช้ภาษาไทย-ธุรกิจ โดย

เฉลี่ยอยู่ในระดับดี การบริหารงานสำนักงาน การบัญชี การเงินธุรกิจ การตลาด การวิเคราะห์ธุรกิจเชิงสถิติ การใช้ภาษาอังกฤษธุรกิจ กฎหมายธุรกิจ โดยเฉลี่ยในระดับพอใช้ ส่วนในด้านความสามารถทางสารสนเทศ ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ ระดับข่าวสารเพื่อการบริหารระบบบริหารฐานข้อมูล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี การสื่อสารข้อมูล การประมวลผลเพิ่มข้อมูล โครงสร้างข้อมูล การวิเคราะห์และออกแบบระบบ การประยุกต์ใช้โปรแกรมโคบอล วิศวกรรมซอฟต์แวร์ โปรแกรมภาษาปาสคาล อาร์พีจี ภาษาซี ภาษาแอสแซมบลี โดยเฉลี่ยในระดับพอใช้

สำหรับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานได้ผลมีประสิทธิภาพ ความเป็นผู้ใหญ่ บุคลิกภาพดี ความขยันอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้จักคิดและรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ โดยเฉลี่ยในระดับมาก

จุฑารัตน์ จันทระเป่าระยะ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2525 - 2529 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถหางานทำได้ภายใน 6 เดือน หลังสำเร็จการศึกษา โดยบัณฑิตประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 44.5 รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 36.5 ประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออื่น ๆ ร้อยละ 17 และพบว่าบัณฑิตร้อยละ 43 ทำงานอยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ 38 ทำงานอยู่ในภาคกลาง และระบุว่าได้ทำงานตรงตามสาขาวิชา ร้อยละ 69.5 โดยสามารถใช้รายวิชาในสาขาวิชาเอกของตน เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และรายวิชาบังคับพื้นฐานบางวิชา เช่น ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นรายวิชาที่ใช้ประโยชน์ในการทำงานได้น้อย ส่วนปัญหาที่สำคัญในการทำงานของบัณฑิต คือ ภาระงานมากเกินไป และรายได้น้อย

ลักขณา ชินะปุตตกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 - 2538 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตครุศาสตร์ที่ประกอบอาชีพครูและสอนวิชาคณิตศาสตร์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านเจตคติต่ออาชีพครู และด้านการจัดการเรียนการสอน และศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าว พบว่าบัณฑิตครุศาสตร์ สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกคณิตศาสตร์ มีงานทำแล้ว คิดเป็นร้อยละ 90.85 ประกอบอาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 34.88 ของบัณฑิตครุศาสตร์ที่มีงานทำ บัณฑิตครุศาสตร์ที่ประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบัณฑิตครุศาสตร์ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่ทำงานบริษัท บัณฑิตครุศาสตร์ที่ประกอบอาชีพครูและสอนวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีทุกด้าน และผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่างานบัณฑิตครุศาสตร์ที่ประกอบอาชีพครู และสอนวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีทุกด้าน

ในการศึกษาระดับมหบัณฑิตก็มีการติดตามผลเช่นกัน ดังที่ สุจิตรา บัวหยาด (2528 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลมหบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2517 - 2527 เพื่อศึกษาสภาพของมหบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ในด้านสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะงานที่ปฏิบัติและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน การติดตามผลการนำความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของมหบัณฑิต 5 ด้าน คือ การทำงานบริหารและบริการ การนิเทศการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาบุคลากรและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาของมหบัณฑิต เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของมหบัณฑิตทั้ง 5 ด้าน พบว่า

1. มหบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของมหบัณฑิตส่วนใหญ่ เข้ารับการอบรมทางวิชาการและดูงานภายในประเทศ ผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่ผลิตเอกสารประกอบการสอน
2. มหบัณฑิตนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาจากหลักสูตร ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทุกด้านในระดับมาก
3. ผู้บังคับบัญชาของมหบัณฑิตส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ามหบัณฑิตมีผลการปฏิบัติงานทุกด้านในระดับดี

นอกจากนี้แล้วยังมีงานวิจัยที่ได้กล่าวถึงการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานด้วย เช่น งานวิจัยของ ชนะ ศรีวิหค (2537 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย จากโรงเรียนพาณิชยการสามเสน ปีการศึกษา 2529 - 2533 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปีสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2533 มากที่สุดในสาขาวิชาการบัญชี และมีสถานภาพโสด นับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่บิดามารดารับราชการ ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ กำลังศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาเอกชน โดยเลือกสาขาวิชาการบัญชีในการศึกษาต่อระดับ ปวส. และอนุปริญญา อุปสรรคที่พบในการศึกษาต่อคือ ความรู้วิชาสามัญมีน้อยเกินไป และให้เหตุผลในการศึกษาต่อว่า ความรู้ ความสามารถที่มีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่กำลังว่างงานอยู่ มีสาเหตุเนื่องจากรอเวลาที่จะเรียนต่อ สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาต่อ กับผู้ที่กำลังทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งด้านธุรการ โดยเป็นลูกจ้างเอกชน ด้วยการสอบเข้าได้โดยความสามารถของตนเอง ไม่เคยได้รับการเลื่อนตำแหน่ง แต่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ขั้นขึ้นไป 1 ครั้ง อัตราเงินเดือนอยู่ระหว่าง 4,250 - 5,299 บาท ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่ามี การนำเนื้อหาหลักสูตรในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญ หมวดวิชาสัมพันธ์ หมวดวิชาแกนวิชาชีพ หมวดวิชาชีพวิชา

เฉพาะการบัญชี, การขาย และวิชาเลือกเสรี ไปใช้ในเกณฑ์มาก ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในเรื่องการฝึกงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ควรให้มีวิชาคอมพิวเตอร์ การจัดการสำนักงาน กิจกรรมพิเศษ เป็นต้น และความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ ความสามารถทางวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า นำไปใช้ปานกลาง ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ คุณลักษณะพิเศษของผู้ปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่ออาชีพ นำไปใช้ในเกณฑ์มาก

จินตนา บริบูรณ์ทรัพย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค พุทธศักราช 2533 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอินทราชัย กรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 – 2536 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 25 ปี สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2536 มากที่สุดในสาขาวิชาการบัญชี เกี่ยวกับภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ทำงานและศึกษาต่อ ในขณะเดียวกัน และมีความต้องการทำงานในภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐ ในด้านการศึกษาต่อ นิยมศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาเอกชนมากกว่าสถาบันการศึกษารัฐ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิให้สูงขึ้น รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า นำไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์มาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน พบว่า สาขาวิชาการบัญชีเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุด และสาขาวิชาการตลาด การเลขานุการเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานน้อยที่สุด หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) เป็นหลักสูตรใหม่ ซึ่งสถานประกอบการไม่เข้าใจลักษณะของหลักสูตร และมีทักษะในวิชาชีพด้อยกว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

กอนน โยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2540 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลเพื่อศึกษาสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้สำเร็จการศึกษา รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษา การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรและโปรแกรมทางด้านคอมพิวเตอร์ ที่ต้องการศึกษาต่อ จากกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในช่วงเดือนมิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2536 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1,045 คน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้ผลการติดตาม ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า
 - 1.1 ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.64) ครั้งที่มีการนำไปใช้
 - 1.2 อายุของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนมาก อยู่ระหว่าง 18-35 ปี (ร้อยละ 69.57)

1.3 วุฒิการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 37.70)

1.4 อาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนมากเป็นนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 40.67)

2. รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า ส่วนมากมีรายได้ประจำต่อเดือน อยู่ระหว่าง 2,001 – 5,000 บาท และมีรายได้พิเศษต่อเดือนต่ำกว่า 2,000 บาท

3. การนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนมากจะนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่เรียนไปใช้เพื่อ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ พัฒนาตนเอง เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นำความรู้มาพัฒนางานที่ทำอยู่ และนำไปสมัครงาน เปลี่ยนอาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนการนำไปใช้เพื่อติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น และเพิ่มพูนรายได้มีน้อยในระดับน้อย

4. หลักสูตร/โปรแกรมด้านคอมพิวเตอร์ที่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ และลักษณะของโรงเรียนที่เลือกเข้าเรียน ของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า

4.1 โปรแกรมสำเร็จรูปที่ผู้สำเร็จการศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาต่อมากที่สุด คือ Word Processing รองลงมาคือ dBASE, AUTOCAD, LOTUS 1-2-3, และ WINDOWS ตามลำดับ

4.2 หลักสูตรการเขียนภาษาทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการศึกษาต่อมากที่สุด คือหลักสูตรการเขียนภาษา FORTRAN ถัดลงไปคือ หลักสูตรการเขียนภาษา COBOL หลักสูตรการเขียนภาษา PASCAL หลักสูตรการเขียนภาษา C และหลักสูตรการเขียนภาษา BASIC ตามลำดับ

4.3 ลักษณะของโรงเรียนเอกชนที่สอนวิชาคอมพิวเตอร์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาเลือกเข้าเรียน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้สอนและความเอาใจใส่ต่อผู้เรียน ความสะดวกสบายในการเดินทางไปโรงเรียน เนื้อหาวิชาที่เรียนจัดได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ความเพียงพอและทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน การให้คำแนะนำต่าง ๆ เป็นที่พอใจ และค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสมและคุ้มค่าอยู่ในระดับมากตามลำดับ

Lozier, Paul (1983 : 41) ได้ติดตามผู้จบการศึกษา จากวิทยาลัยเทคนิค นิวแฮมเชอร์ กรุงเบอร์ลิน ในปี ค.ศ. 1981 และ ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับสถานภาพทางการศึกษา จัดการงาน และระดับความพึงพอใจในหลักสูตรและการสอน โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 301 คน ตอบรับกลับมา 172 คน คิดเป็นร้อยละ 57 ของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ประโยชน์ด้านการศึกษา ร้อยละ 87 ของผู้ตอบรับมีงานทำโดยที่ ร้อยละ 64 ของผู้มีงานทำ ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชา

2. ร้อยละ 51 ของผู้ทำงานมีรายได้ระหว่าง 5 – 8 ดอลลาร์ต่อชั่วโมง

3. ร้อยละ 19 มีความเห็นว่าวิทยาลัยเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ได้ดีกว่าที่พบเห็นในการทำงาน
4. ร้อยละ 62 ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่า ผู้สอน สอนได้ดีมาก และร้อยละ 84 เห็นว่าผู้สอนมีความรู้ดีมาก และร้อยละ 72 เห็นว่าผู้สอนมีความทันสมัย
5. ร้อยละ 74 ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ที่กำลังทำงาน และอาศัยอยู่ในนิวมเฮมเซอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านภาวะการทำงาน และการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา ประศานิย์บัณฑิตวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การ นครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543 รวม 6 รุ่น โดยดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษา ประศานิย์บัณฑิตวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543 รวม 6 รุ่น จำนวน 1,385 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2538-2543 จำแนกตามหลักสูตร และปีการศึกษาที่สำเร็จ

หลักสูตร	ปีการศึกษา						
	2538	2539	2540	2541	2542	2543	รวม
กรมอาชีวศึกษา	68	136	239	231	189	203	1066
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	32	34	81	67	48	57	319
รวม	100	170	320	298	237	260	1385

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในห้องเรียนเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่งก้าวให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543 โดยศึกษาเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ซึ่งมีที่อยู่ที่สามารถติดตามได้จำนวน 421 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2538-2543 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 3 การนำผลการเรียน ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถาม เรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543 ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้หลักการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา สอบถามสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านเพศ ปีการศึกษาที่สำเร็จ สถานะการทำงาน ประเภทของงาน และตำแหน่งงาน โดยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบ Check List จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา สอบถามเกี่ยวกับภาวะการทำงานใน ด้านหน่วยงาน ระยะเวลาในการหางาน การเปลี่ยนงาน ลักษณะงานที่ทำ การนำความรู้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ วิธีการแสวงหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความพึงพอใจ และสาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจต่อการปฏิบัติงาน โดยศึกษาจากรายงานการวิจัย เรื่อง ภาวะการมีงานทำผู้สำเร็จอาชีวศึกษา'38 ตามแนวทางที่กรมอาชีวศึกษา ได้ศึกษาไว้ในปีการศึกษา 2538 ลักษณะคำถามเป็นแบบ Check List จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้อื่นไปใช้ในการปฏิบัติงาน สอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานนอกหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงาน การนำทักษะทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน และเจตคติต่ออาชีพที่เป็นคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน โดย

ศึกษาตามแนวคิดของ Bloom and others (อ้างในสุรางค์ โคว์ตระกูล. 2544 : 272) ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาดำเนินการสามารถนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มากที่สุด
4	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มาก
3	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปานกลาง
2	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อย
1	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงในเนื้อหา

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ ประกอบด้วย

1. ดร.จำเรณูรัตน์	เจือจันทร์	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
2. ผศ.ปรีชา	ครามพัคตร์	ภาควิชาจิตวิทยา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
3. นางสุวัฒนา	ตุงสวัสดิ์	ภาควิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. นายชาญวิทย์	ทับสุพรรณ	นักวิชาการ สำนักพัฒนาการ ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11
5. นายโกศล	สมจินดา	ประธานหอการค้า จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุ
นครราชสีมา วัตถุประสงค์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาความเหมาะสม ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) ของแบบสอบถาม กับผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2537 ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วเกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน ไปหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .80 ขึ้นไป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) วิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .92 สำหรับข้อมูลเป็นรายด้าน ของการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น .87, .86 และ .89 ตามลำดับ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. สํารวจทะเบียนข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปีการศึกษา 2538-2543 โดยติดตามที่อยู่ที่เป็นปัจจุบัน ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ ทำงานหรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

2. บันทึกเสนองานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือถึงผู้สำเร็จการศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีช่างกล พณิชยการนครราชสีมา ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3. ส่งแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

4. ติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา ภายใน 2 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถาม ผู้วิจัยติดตามขอรับคืนด้วยตนเอง หรือส่งแบบสอบถามให้อีกเป็นครั้งที่ 2 และติดตามกลับคืน ภายใน 2 สัปดาห์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 2 เดือน เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนมาให้ได้ มากที่สุด

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมได้ นับตั้งแต่เริ่ม เก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2545

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 421 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา เป็นจำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.65 ดังตารางที่ 3.2

เมื่อถามถึงสาเหตุการไม่ส่งกลับหรือการไม่ตอบแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบชี้แจงว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปีการศึกษาและสถานภาพการทำงาน

ผู้สำเร็จการศึกษา	ปีการศึกษา						รวม
	2538	2539	2540	2541	2542	2543	
ทำงาน	32	48	85	77	54	34	330
ทำงานและศึกษาต่อ ในขณะเดียวกัน	2	3	8	10	8	8	39
รวม	34	51	93	87	62	42	369

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ จากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาและภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำเสนอในรูปของตาราง
2. การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

แล้วนำเสนอข้อมูลรายข้อ ของแต่ละด้านในรูปของตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538-2543 จาก การศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงาน หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยได้นำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปของตาราง โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับเพศ ปีการศึกษาที่สำเร็จ สถาน ภาพการทำงาน ประเภทของงาน และตำแหน่งงานปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านข้อมูลทั่วไป

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	เพศหญิง	247	66.94
	เพศชาย	122	33.06
	รวม	369	100.00
2	ปีการศึกษาที่สำเร็จ		
	2538	34	9.21
	2539	51	13.82
	2540	93	25.20
	2541	87	23.58
	2542	62	16.80
	รวม	369	100.00
	รวม	369	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3	สถานภาพการทำงาน		
	ทำงาน	330	89.43
	ทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน	39	10.57
	รวม	369	100.00
4	ประเภทของงาน		
	งานประจำ	280	75.88
	งานชั่วคราว	76	20.60
	งานเสริมอาชีพหลัก	8	2.17
	อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	5	1.35
	รวม	369	100.00
5	ตำแหน่งงาน		
	พนักงาน/เจ้าหน้าที่	318	86.18
	ผู้ช่วยหัวหน้างาน	23	6.23
	หัวหน้างาน	15	4.07
	อื่น ๆ (เช่น เจ้าของกิจการ)	13	3.52
	รวม	369	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 369 คน เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.94 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.06 สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2540 มากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 รองลงมาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541, 2542, 2539, 2543 และ 2538 คิดเป็นร้อยละ 23.58, 16.80, 13.82, 11.38 และ 9.21 ตามลำดับ

สถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าทำงานเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 89.43 ทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ร้อยละ 10.57 ผู้สำเร็จการศึกษาทำงานประจำ ร้อยละ 75.88 ทำงานชั่วคราว ร้อยละ 20.60 ทำงานเสริมอาชีพหลัก ร้อยละ 2.17 และอื่น ๆ โดยไม่ระบุประเภทงาน ร้อยละ 1.35 ผู้สำเร็จการศึกษา ทำงานในตำแหน่งพนักงาน/เจ้าหน้าที่ มากที่สุด ร้อยละ 86.18 ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้างาน ร้อยละ 6.23 ตำแหน่งหัวหน้างาน ร้อยละ 4.07 และเป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 3.52

ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาด้านภาวะการทำงาน

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1	หน่วยงานที่ทำในปัจจุบัน		
	บริษัทเอกชน	230	62.33
	ราชการ	74	20.05
	ธุรกิจส่วนตัว	42	11.38
	รัฐวิสาหกิจ	15	4.07
	อื่น ๆ	8	2.17
2	เวลาที่ใช้ในการหางานทำครั้งแรก		
	ได้ทำงานทันที	39	10.57
	1-3 เดือน	188	50.95
	4-6 เดือน	46	12.47
	มากกว่า 6 เดือน	96	26.01
3	การเปลี่ยนงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน		
	ไม่เคยเปลี่ยน	231	62.60
	เคยเปลี่ยน 1 ครั้ง	106	28.73
	เคยเปลี่ยนมากกว่า 1 ครั้ง	32	8.67
4	สาเหตุของการเปลี่ยนงาน		
	หมดสัญญาจ้าง	61	34.46
	ค่าตอบแทนต่ำ	51	28.81
	ทำงานไม่ตรงกับความรู้ที่เรียนมา	26	14.69
	ขาดความมั่นคง	8	4.52
	ขาดความก้าวหน้าในงาน	6	3.39
	สถานประกอบการเลิกกิจการ	4	2.26
	สภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการไม่เหมาะสม	1	0.57
	อื่น ๆ	20	11.30

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5	ลักษณะงานที่ทำตามสาขาวิชาชีพ		
	ตรงตามสาขาวิชา	238	64.50
	ไม่ตรงตามสาขาวิชา	131	35.50
6	การนำความรู้ที่ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ ในการทำงาน		
	มาก	216	58.54
	ปานกลาง	123	33.33
	น้อย	15	4.07
	มากที่สุด	13	3.52
	น้อยที่สุด	2	0.54
7	วิธีแสวงหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์		
	ศึกษาเอกสารตำรา	187	50.68
	ศึกษาและสังเกตขณะปฏิบัติงาน	109	29.54
	ฝึกอบรม	35	9.49
	ศึกษาต่อ	23	6.23
	ประชุมสัมมนา	8	2.17
	ศึกษาดูงาน	7	1.89
8	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	7,000 – 7,900 บาท	133	36.04
	6,000 – 6,900 บาท	106	28.73
	8,000 บาทขึ้นไป	54	14.63
	5,000 – 5,900 บาท	52	14.09
	น้อยกว่า 5,000 บาท	24	6.50
9	ความพอใจงานที่ทำ		
	พอใจมาก	181	49.05
	พอใจปานกลาง	173	46.88
	พอใจน้อย	7	1.90
	พอใจมากที่สุด	6	1.63
	พอใจน้อยที่สุด	2	0.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม มิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
10	สาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจการปฏิบัติงาน		
	รายได้ต่ำ	131	35.50
	ขาดความก้าวหน้า	122	33.06
	การบริหารงานของนายจ้าง	51	13.82
	ภาระงานมากเกินไป	35	9.49
	สวัสดิการน้อย	28	7.59
	อื่น ๆ (เช่น เพื่อนร่วมงาน)	2	0.54

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มึงานทำส่วนใหญ่ ทำงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 62.33 และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วใช้เวลาในการหางานทำ ระหว่าง 1-3 เดือน มากที่สุด ร้อยละ 50.95 รองลงมาคือ ใช้เวลามากกว่า 6 เดือน ร้อยละ 26.01

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน ร้อยละ 62.60 สำหรับสาเหตุของการเปลี่ยนงานพบว่า มีสาเหตุมาจากหมดสัญญาจ้าง มากที่สุด

เกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำ พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานตรงตามสาขาวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 64.50 และได้นำความรู้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในการทำงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58.54

ผู้สำเร็จการศึกษาเมื่อทำงานแล้ว ใช้วิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและเพิ่มประสบการณ์การทำงาน ด้วยการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด ร้อยละ 50.68 รองลงมาคือ การศึกษาและสังเกตขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 29.54 และใช้วิธีการศึกษาดูงาน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.89

เกี่ยวกับรายได้จากการทำงาน ที่ไม่รวมรายได้พิเศษ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เดือนละ 7,000 – 7,900 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.04 และส่วนน้อย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.50

ในด้านความรู้สึกต่องานที่ทำอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีความพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 49.05 สำหรับสาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจการปฏิบัติงาน พบว่าส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากรายได้ต่ำ ร้อยละ 35.50 และขาดความก้าวหน้า ร้อยละ 33.06

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 4.3-4.6

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านพุทธิพิสัย

ลำดับที่	การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	n = 369		ระดับการนำไปใช้
		\bar{X}	S.D.	
1	ความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานอื่น ๆ	4.20	.83	มาก
2	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานธุรกิจ	4.09	.87	มาก
3	ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการปฏิบัติงาน	4.09	.76	มาก
4	ความรู้รอบตัวในเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.98	.81	มาก
5	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ	3.94	.85	มาก
6	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุดคำสั่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.84	.83	มาก
7	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ	3.80	.85	มาก
8	ความรู้ ความเข้าใจในวิชาพื้นฐาน	3.77	2.17	มาก
9	ความรู้ ความเข้าใจในวิชาเฉพาะสาขา	3.66	.61	มาก
10	ความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.34	.72	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.87	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยที่ความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.20$) มีเพียงความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเท่านั้นที่มีการนำไปใช้ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านทักษะพิสัย

ลำดับที่	การนำทักษะทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน	n = 369		ระดับการนำไปใช้
		\bar{X}	S.D.	
1	การใช้อุปกรณ์สำนักงาน	4.00	.76	มาก
2	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.97	.91	มาก
3	การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์	3.96	.89	มาก
4	การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ	3.88	.96	มาก
5	การวางแผนงานและจัดการอย่างรอบคอบ	3.88	.85	มาก
6	การสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน	3.75	.87	มาก
7	การวิเคราะห์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.75	.86	มาก
8	การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น	3.70	.98	มาก
9	การเรียนรู้ การใช้โปรแกรมใหม่ๆ	3.63	.92	มาก
10	การถ่ายทอด และแนะนำผู้อื่น	3.23	.92	ปานกลาง
	เฉลี่ย	3.78	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถนำทักษะทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยที่ทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) มีเพียงทักษะการถ่ายทอดและแนะนำผู้อื่นเท่านั้น ที่มีการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านจิตพิสัย

ลำดับที่	การใช้คุณลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	n = 369		ระดับการนำไปใช้
		\bar{X}	S.D.	
1	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และงานที่ทำ	4.29	.74	มาก
2	การทำงานเป็นหมู่คณะ	4.27	.81	มาก
3	ความซื่อสัตย์ สุจริต	4.25	.71	มาก
4	ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4.23	.77	มาก
5	ความขยันหมั่นเพียร	4.16	.81	มาก
6	ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ	4.16	.70	มาก
7	ความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.12	.73	มาก
8	การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ	4.01	.74	มาก
9	ความรวดเร็ว และตรงต่อเวลา	4.01	.71	มาก
10	ความเป็นประชาธิปไตย	3.98	.88	มาก
	เฉลี่ย	4.15	0.76	มาก

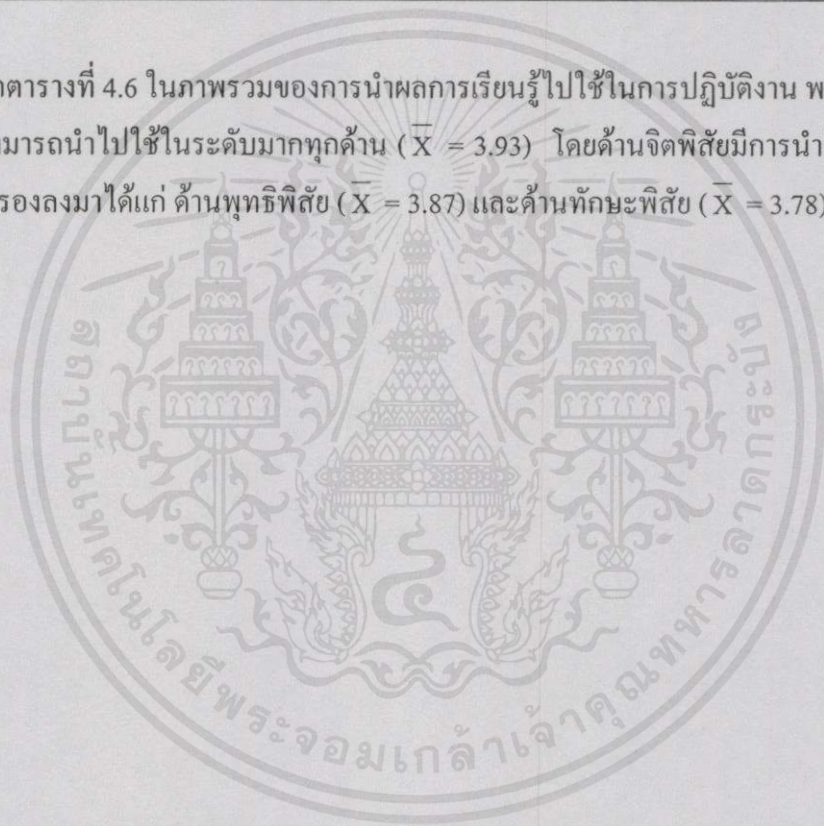
จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถนำคุณลักษณะทางจิตพิสัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อทั้งหมดมีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยที่คุณลักษณะความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และงานที่ทำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือ การทำงานเป็นหมู่คณะ ($\bar{X} = 4.27$) และคุณลักษณะความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.98$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการนำไปใช้และลำดับที่การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวม ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

ลำดับที่	ข้อความ	n = 369		ระดับการนำไปใช้
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านจิตพิสัย	4.15	0.76	มาก
2	ด้านพุทธิพิสัย	3.87	0.93	มาก
3	ด้านทักษะพิสัย	3.78	0.89	มาก
	เฉลี่ย	3.93	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.6 ในภาพรวมของการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้สำเร็จการศึกษา สามารถนำไปใช้ในระดั้มากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.93$) โดยด้านจิตพิสัยมีการนำไปใช้สูงสุด ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ($\bar{X} = 3.87$) และด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 3.78$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญของเนื้อหาในบทนี้ เป็นการสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ในระหว่างปีการศึกษา 2538 – 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการนำผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

5.1 วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 1,385 คน ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 – 2543 ที่ทำงาน หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน จำนวน 421 คน ได้รับกลับคืนมาจำนวน 369 ฉบับ (ร้อยละ 87.65)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับผู้สำเร็จการศึกษาทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ได้ทำการสำรวจไว้ในเบื้องต้นแล้ว แบบสอบถามที่ไม่ได้รับกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้อีกเป็นครั้งที่สอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2545 รวม 2 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistic Package for The Social Science for Windows) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบให้เข้าใจประเด็นการดำเนินงานในรูปของตารางพร้อมแปลผลด้วยการบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำ ทั้งที่ทำงานเพียงอย่างเดียว หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ได้ทำงานในบริษัทเอกชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานราชการ งานธุรกิจส่วนตัว และงานรัฐวิสาหกิจ หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้งานทำในช่วงเวลา 1-3 เดือนมากที่สุด มีเพียงส่วนน้อยที่ได้งานทำทันที ที่สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนงาน พบว่า ไม่เคยเปลี่ยนงานที่ทำมากที่สุด และผู้ที่เคยเปลี่ยนงานส่วนใหญ่ มีสาเหตุจากการหมดสัญญาจ้างรองลงมาได้แก่ ค่าตอบแทนต่ำ ทำงานไม่ตรงกับความรู้ที่เรียนมา ขาดความมั่นคง ขาดความก้าวหน้าในงาน สถานประกอบการเลิกกิจการ และสภาพสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการไม่เหมาะสม เกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำ ส่วนมากได้ทำงานตรงตามสาขาวิชา และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาสามารถนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ผู้สำเร็จการศึกษาแสวงหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์การทำงาน โดยวิธีการศึกษาเอกสารตำรามากที่สุด รองลงมาได้แก่ การศึกษาและสังเกตขณะปฏิบัติงาน การฝึกอบรม ศึกษาต่อ การประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับรายได้จากการทำงาน ที่ไม่รวมรายได้พิเศษ พบว่ามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 7,000-7,900 บาท เป็นส่วนใหญ่ ในด้านความรู้ที่ถูกต้องงานที่ทำ ส่วนใหญ่มีความพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาพอใจในระดับปานกลาง สำหรับสาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากรายได้ต่ำ รองลงมาได้แก่ ขาดความก้าวหน้า การบริหารงานของนายจ้าง ภาระงานมากเกินไป สวัสดิการน้อย และสาเหตุจากเพื่อนร่วมงาน

5.2.2 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ในภาพรวมผู้สำเร็จศึกษานำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.3) โดยนำความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน ไปใช้ปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การใช้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงาน

ความรู้รอบตัว ความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูป ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุดคำสั่งของ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศ ความรู้ความเข้าใจในวิชาพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจในวิชาเฉพาะสาขา ส่วนความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านทักษะพิสัย ในภาพรวมผู้สำเร็จการศึกษานำผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.4) โดยทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวางแผนงานและจัดการอย่างรอบคอบ การสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การเรียนรู้การใช้โปรแกรมใหม่ ส่วนทักษะการถ่ายทอด และแนะนำผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านจิตพิสัย ในภาพรวมผู้สำเร็จการศึกษานำผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.5) โดยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ทำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การทำงานเป็นหมู่คณะ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยัน ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ ความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ความรวดเร็วและตรงต่อเวลา ส่วนความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากเช่นกัน

4. เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการนำผลการเรียนรู้ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และด้านจิตพิสัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

5.3.1 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์นครราชสีมา ในระหว่างปีการศึกษา 2538 – 2543 ที่มีงานทำ ทั้งในลักษณะที่ทำงานเพียงอย่างเดียว หรือทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน ส่วนใหญ่เข้าทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 62.33) และมีการปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาชีพ (ร้อยละ 64.50) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการผลิตนักศึกษาที่ตรงกับตลาดแรงงานต้องการ จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานตรงตามสาขาวิชา และมีโอกาสได้งานทำเร็วขึ้น จากความมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายบริหารธุรกิจ ที่ต้องการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ เพื่อเป็นนักปฏิบัติการเชิงวิชาการ ในงานธุรกิจทั่วไป และให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะสาขาวิชาชีพ จะเห็นได้ว่า หลักสูตรต้องการผลิตบุคลากรนักปฏิบัติการใน

แต่ละสาขาอาชีพ ซึ่งตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในช่วงที่ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานพอดี ตามที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2540 : 80) ได้สรุปแนวโน้มความต้องการแรงงานตามระดับฝีมือ/สาขา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) เกี่ยวกับความต้องการแรงงานระดับพนักงานปฏิบัติการว่า มีความต้องการพนักงานบริษัทเป็นลำดับ 1 ต้องการพนักงานต่าง ๆ เป็นลำดับ 2 พนักงานร้านค้าปลีก – ส่ง เป็นลำดับ 3 พนักงานร้านอาหาร/ภัตตาคาร เป็นลำดับ 4 และพนักงานอื่น ๆ เป็นลำดับสุดท้าย และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2537 ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานในปี พ.ศ. 2538 โดยกรมอาชีวศึกษา (2539 : 11) พบว่า ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาหลักสูตรปกติ และหลักสูตรระยะสั้น ไปทำงานกับภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.40) และเมื่อกรมอาชีวศึกษา (2543:19) ได้ทำการสำรวจภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2541 ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานปี พ.ศ. 2542 ก็พบคุณลักษณะเช่นเดียวกัน นั่นคือผู้สำเร็จการศึกษาทำงานเอกชนมากที่สุด ผู้เข้าสู่ตลาดแรงงาน มีลักษณะการปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ และส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้ประโยชน์ได้มากถึง 75% ของความรู้ที่เรียนมาทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำ ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา พ.ศ. 2538 – 2542 พบว่าทำงานเอกชนมากที่สุดในแต่ละปี

ในการหางานทำของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าได้งานทำในช่วง 3 เดือนแรก หลังสำเร็จการศึกษามากที่สุด เพราะนายจ้างหรือหน่วยงานต่างๆ มักจะประกาศรับสมัครงานในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือน พฤษภาคม หลังจากนั้นการรับสมัครงานจะลดน้อยลง ส่วนผู้ที่ยังไม่มีงานทำ ก็จะใช้เวลาในการหางานทำต่อไปเรื่อยๆ การเลือกงานหรือเกียรรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษา อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่ได้งานทำทันที หลังสำเร็จการศึกษา และเมื่อได้งานทำแล้ว มีการเปลี่ยนงานน้อยที่สุด โดยเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนงานมาจากหมดสัญญาจ้าง และค่าตอบแทนต่ำ ทั้งนี้เพราะผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานภาคเอกชน ซึ่งในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ภาคธุรกิจ เอกชนมีอัตราการขยายตัวลดลง ความต้องการแรงงานลดลง ส่งผลต่อการจ้างงานน้อยลง และภาคเอกชนมักจะมีกรจ้างงานเป็นช่วงเวลา ไม่เหมือนกับภาคราชการที่มีการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับตัวผู้สำเร็จการศึกษาเองอาจจะไม่สามารถแสดงผลงานให้ปรากฏในการปฏิบัติงาน ตามที่นายจ้างต้องการได้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาของการจ้างงาน จึงบอกเลิกจ้าง และอัตราเงินเดือนของภาคเอกชนนั้น ไม่มีอัตราที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับนายจ้างหรือสถานประกอบการแต่ละแห่ง รวมไปถึงความรู้ความสามารถของลูกจ้างด้วย สถานประกอบการบางแห่งมีการจ้างงาน รายได้ต่ำกว่าวุฒิการศึกษา ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จะมีอัตราเงินเดือนตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดไว้ (อ้างในกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. 2543 : 16) ในอัตรา 5,740 บาท ต่อเดือน ซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับค่าจ้างต่ำกว่าวุฒิการศึกษา หรือจ้างงานต่ำกว่าวุฒิการศึกษา มีการเปลี่ยนงานเพื่อหารายได้ตามวุฒิการศึกษาที่แท้จริง เช่นเดียวกับรายงานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย (2544 : 2-16 ถึง 2-18) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะ

การหางานทำของบัณฑิต ปี พ.ศ. 2542 พบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน ที่ทำงาน จำนวน 55,239 คน ทำงานประเภทบริษัทเอกชนมากที่สุด ซึ่งบัณฑิตมีความพอใจในการทำงานมาก ในภาพรวมสาเหตุที่บัณฑิตที่ทำงานแล้ว มีความไม่พอใจในงานที่ทำสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องค่าตอบแทน เรื่องไม่ได้ใช้ความรู้ และเรื่องระบบงาน

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาชีพ ถึงร้อยละ 64.50 จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำความรู้จากการศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในการทำงานมาก อย่างไรก็ตามถึงแม้จะไม่ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชา แต่ความรู้ ความสามารถในระดับพื้นฐานวิชาชีพที่ผู้เรียนได้ศึกษามา ก็ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันผู้ปฏิบัติงานจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อแสดงให้นายจ้างเห็นว่าตนเป็นผู้มีความสามารถ ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพ และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาใช้วิธีการแสวงหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์การทำงาน ด้วยการศึกษาดูงานมากที่สุด

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ระหว่าง 7,000 - 7,900 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามวุฒิการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการสำรวจข้อมูลรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษา ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วน ได้ทำงานมาก่อนแล้ว จึงมีรายได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันอัตราเงินเดือนของภาคเอกชนแต่ละแห่งไม่เท่ากัน บางแห่งมีการจ้างงานสูงกว่าวุฒิการศึกษา ในด้านความพอใจต่องานที่ทำ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกพอใจต่องานที่ทำมาก สำหรับสาเหตุที่จะส่งผลให้ไม่พอใจการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากรายได้ต่ำ ขาดความก้าวหน้าในงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจการทำงานและการว่างงานของกำลังคนระดับกลาง และระดับสูง พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2544 : 19) พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่พอใจงานที่ทำงานอยู่ เกินครึ่งหนึ่งของผู้มีงานทำไม่พอใจในเรื่องของรายได้หรือเงินเดือนที่น้อยเกินไป รองลงมาคือ เรื่องของระบบงาน และลักษณะของงาน โดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และระดับ ปวช. ไม่พอใจเรื่องรายได้ และสวัสดิการมากที่สุด ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎี 2 ปัจจัย (Two - Factor) ของ Federick Herzberg (อ้างใน รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 55) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความพึงพอใจ และความไม่พอใจ ว่าปัจจัยที่เป็นเหตุแห่งความพอใจ และความไม่พอใจในการทำงานจะเหมือนกัน และความพอใจ หรือไม่พอใจในการทำงานเป็นอิสระต่อกัน เรียกปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงานว่า Hygiene Factor ประกอบด้วย นโยบายการบริหารกิจการ ค่าจ้างหรือเงินเดือน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน เรียกว่า Motivator Factors ประกอบด้วยความสำเร็จในการทำงาน การให้ความสำคัญ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า

5.3.2 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1. ด้านพุทธิพิสัย

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าเป็นว่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ในระดับมาก โดยความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน มีการนำไปใช้สูงสุด ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ที่ต้องการให้ผู้จบหลักสูตร มีความคุ้นเคยกับเครื่องคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความเชี่ยวชาญในการเขียนคำสั่งเพื่อป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ สามารถคิดหาหรือคิดแปลงวิธีการที่เหมาะสม เพื่อนำเอาคอมพิวเตอร์ไปใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2540 : 31) ที่ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาในภาพรวมมีการนำความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่เรียนมาใช้อยู่ในระดับมาก โดยมีวัตถุประสงค์การนำไปใช้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ พัฒนาตนเอง เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นำความรู้มาพัฒนางานที่ทำอยู่ และนำความรู้ไปสมัครงาน/เปลี่ยนอาชีพ

การที่ผู้สำเร็จการศึกษา นำความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดให้มีน้อย เช่น การสอนเสริมทักษะภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ การจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามต้องการของตลาดแรงงานและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 67) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีผู้สอนที่มีคุณภาพ มีระบบบริหารที่ดี ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงาน ทำเลที่ตั้งและอาคาร สถานที่ อยู่ในบริเวณคมนาคมสะดวก อาคารสถานที่สะอาดเรียบร้อย มีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พร้อมและทันสมัย มีหลักสูตรที่เน้นวิชาการและภาคปฏิบัติ อีกทั้งมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ เช่น การเสริมความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์

2. ด้านทักษะพิสัย

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าเป็นว่า สามารถนำทักษะทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ในระดับมาก โดยเฉพาะทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงานมีการนำไปใช้สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เป็นทักษะพื้นฐานของการปฏิบัติงานเชิงธุรกิจ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา บริบูรณ์ทรัพย์ (2541 : 73-74) ที่ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของวิทยาลัยอินทราชัย เกี่ยวกับการนำความรู้ ทักษะ เจตคติไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าในด้านการนำทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษามีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และทักษะการใช้อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ทักษะการใช้เครื่องพิมพ์ดีดได้ทุกชนิด ทักษะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การจัดเก็บเอกสาร เป็นระเบียบ นำวิชาชีพไปใช้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้เครื่องใช้สำนักงานเป็นระบบ คุณภาพของงานที่ปฏิบัติเสร็จแล้วมีความเรียบร้อยเชื่อถือได้ ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจนเกิดทักษะเพื่อประกอบอาชีพได้ วางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเพิ่มพูนทักษะความสามารถในงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ

3. ด้านจิตพิสัย

ผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นว่า สามารถนำคุณลักษณะทางเจตคติที่เอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ไปใช้ปฏิบัติงานได้ในระดับมาก โดยคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ทำ มีการนำไปใช้สูงสุด ซึ่งตรงกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้างาน เกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย ของผู้จบอาชีวศึกษา (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542 : 22) โดยหัวหน้างานมีความเห็นว่าความรู้พื้นฐานของผู้จบการศึกษาทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีอย่างเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน จุดเด่น คือ ความรับผิดชอบต่องาน ความขยัน อดทน จุดด้อย คือ การใช้วาจา การฝ่าฝืนระเบียบ การขาดความคิดสร้างสรรค์ การขาดการแสดงความคิดเห็น การขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน สำหรับหัวหน้าหน่วยงานภาคเอกชน ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า จุดเด่น คือ การมีไหวพริบแก้ปัญหาเฉพาะ ความฉับไวในการเรียนรู้ การมีผลงานดีและการมีมารยาทดี จุดด้อย คือ การขาดความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน การควบคุมอารมณ์และปฏิภาณไหวพริบ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวบุคคลที่การศึกษาอาจมีส่วนสร้างเสริมได้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541 : 23-25) กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยการเสริมสร้างพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ โดยเฉพาะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่สามารถเสริมสร้างและพัฒนาได้ ถ้าผู้เรียนได้รับการกระตุ้นอย่างถูกวิธี มีปริมาณที่เหมาะสมเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ซึ่งสมองซีกขวาของมนุษย์เป็นส่วนที่มีศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ ถ้ากระบวนการเรียนรู้ได้ออกแบบและกระตุ้นให้ถูกวิธีในสมองส่วนนี้ รวมไปถึงการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ความคิดสร้างสรรค์ก็จะเจริญเติบโต สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่พึงปรารถนา จะไปกระตุ้นให้เกิดความเครียด ทำให้ผู้เรียนตื่นตื้นเกร็ง มีการแข่งขันเพื่อเอาชนะ เท่ากับเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาแก่ผู้เรียน ในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ประเทศชาติต้องการประชาชนที่มีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีการคิดเชิงพัฒนา เพราะบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะสามารถกำหนดเลือกการดำเนินชีวิตของตนเองได้ ทำให้มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คิดและกระทำตามหลักคุณธรรม จริยธรรม

เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความอดทน ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 15) ได้ติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – 2539) ในระยะครึ่งแผนในส่วนของการศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา จากการประเมินของสถานประกอบการต่อผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ในการทำงาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนมีลักษณะเด่น 6 ประการคือ มีความรู้ ความสามารถในงาน ความอดุสาหะ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง ความคิดริเริ่มและการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนลักษณะนิสัยในการทำงาน คือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและความรับผิดชอบในการทำงาน เป็นคนใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และมีความรักดีต่อองค์กร มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงความคิดเห็น

นอกจากความรับผิดชอบแล้ว ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นอีกว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ทำงานเป็นหมู่คณะ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้นในงาน เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ รวดเร็วและตรงต่อเวลา และมีความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะส่งเสริมให้ผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานมากและเร็วขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา และการนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาจะมีบทบาทต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการพัฒนาครู-อาจารย์ สำหรับสถานประกอบการก็จะมีควมพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. ครู-อาจารย์ ต้องทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ และเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย โดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการสอนในทางทฤษฎี หรือปฏิบัติ และควรใช้คุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม ที่ผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นปรากฏ เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลด้านพฤติกรรม เช่น ความขยัน ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริต

2. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นผลจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาจึงควรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถทางสมอง หรือสติปัญญา ถึงขั้นของการนำไปใช้ ด้านทักษะควรพัฒนาไปถึงขั้นทำตามแบบ และจิตพิสัย ควรพัฒนาไปถึงขั้นการสร้างลักษณะนิสัย

3. ในงานวิจัยเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จะเห็นได้ว่าความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครู-อาจารย์ จะต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่จัดลงไป ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องจัดในรายวิชาตามหลักสูตรเสมอไป อาจจัดนอกเหนือจากการเรียนตามหลักสูตรได้ เช่น การจัดบอร์ดนิทรรศการ การแข่งขันทักษะวิชาชีพ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านการนำผลการเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา ในการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างเพศ ปีการศึกษาที่สำเร็จ สถานภาพการทำงาน ประเภทของงาน ตำแหน่งงาน กับการนำผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้สำเร็จการศึกษาเกิดการเรียนรู้ และแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏความวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. ควรมีการศึกษากาเวการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในทุกสาขาวิชาและตามสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษาอย่างทั่วถึง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์
ธุรกิจ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. ร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2545. เอกสารอัดสำเนา
กรณีการ น่วมศิลป์. 2544. การบริหารค่าตอบแทนสุขภาพและความปลอดภัย. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กัญญา คำศิริพินาน. 2538. หลักการอาชีวศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมอาชีวศึกษา. 2539. ภาวะการมีงานทำผู้สำเร็จอาชีวศึกษา '38. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน.
กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542. รายงานการวิจัยเรื่อง
การศึกษาสมรรถภาพผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ. กรุงเทพฯ :
กองนโยบายและแผน
- กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540. รายงานการติดตามผล
ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน.
- งานทะเบียน เทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา. 2544. รายงานการติดตามผลผู้สำเร็จการ
ศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2543. เอกสาร
อัดสำเนา.
- จรวพร ธรณินทร์. 2539. “การจัดการอาชีวศึกษาของไทย และของโรงเรียนเอกชน”. การศึกษา
เอกชน. 7(64) : 53 – 55.
- จินตนา บริบูรณ์ทรัพย์. 2541. “การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
เทคนิค พุทธศักราช 2533 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอินทราชัย กรมอาชีวศึกษา.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จินตนา พรพิไลพรรณ. 2544. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑารัตน์ จันทระเปารยะ. 2530. “การติดตามผลบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2525 – 2529.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดม
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฑา บุรีภักดี. 2528. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : สมเจตน์การพิมพ์.

- จำเนียร จวงตระกูล. 2530. ลักษณะลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จำเนียร ช่วงโชติ. 2533. การให้บริการปรึกษาและแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉัตรปารี อยู่เย็น. 2539. “การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชนะ ศรีวิหค. 2537. “การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาการขาย โรงเรียนพาณิชยการบางเขน ปีการศึกษา 2529 – 2533.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2542. “การวางแผนบทเรียน”. วารสารวิชาการ. 2(7) : 16–25.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2544. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นุชนาด สุนทรพันธ์และพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. 2533. การอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทุม แป้นสุวรรณ. 2523. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประสาน ทิพย์ธารา. 2525. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ม.ป.ป.. การจัดการบริหารอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พิชญ์ ฉายายนต์. 2539. หลักการอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา. กรุงเทพฯ แผนกช่างพิมพ์ วิชาเขตเทคนิคกรุงเทพ.
- มานพ ชุลวงศ์. 2536. “การอาชีพศึกษาในยุคโลกาวัตร์” การศึกษาเอกชน. 4(3) : 35-37
- ยีน ภู่วรรณ. 2543. “การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน” พัฒนาเทคนิคศึกษา. 13(31) : 27.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์. 2528. “แนวโน้มการอาชีพศึกษาในอนาคต” สถาบันพัฒนาครูอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2535. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- ลักษณะ ชินะปุตตะกุล. 2539. “การติดตามผลบัณฑิตครุศาสตร์ สาขามัธยมศึกษา วิชาเอก
คณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 – 2538.” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- วัชร ทรรศมี. 2531. การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วีระพันธ์ สิทธิพงษ์. 2541. ปรัชญาอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล
- วรพจน์ ศรีวงษ์กุล. 2541. “เทคนิคการสอน”. พัฒนาเทคนิคศึกษา 11. (28) : 3-5.
- สุจิตรา บัวหยาด. 2528. “การติดตามผลมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2517 – 2527.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2527. เทคนิคและวิธีการสอนวิชาชีพ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- สุดาวรรณ เครือพานิช. 2542. “การศึกษาสภาพการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในโรงเรียน” วารสาร
วิชาการ. 2(4) : 43.
- สุภาพัญญ์ จริยะเศรษฐ์. 2541. “การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
ปีการศึกษา 2539 – 2540.” งานวิจัยสังกัดภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา. สำนักงาน
วิจัยสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุมิตร คุณานุกร. 2518. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุรางค์ ไก่หวัดระกุล. 2544. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- สุวัฒน์ วิบูลย์ศิริรัตน์. 2539. “การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ปีการศึกษา 2534 – 2538.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
พระนครเหนือ.
- สบสันต์ อุดกฤษณ์. 2538. “การเรียนการสอนทางอาชีพศึกษาในยุคโลกาวัตร์” พัฒนาเทคนิค
ศึกษา. 7(13) : 13 – 17
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2535. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความ
สำเร็จของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535. ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน
การทำงานของผู้สำเร็จหลักสูตรอาชีวศึกษา. สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2541. รายงานภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา
อาชีวศึกษา จากโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. กองนโยบายและแผน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540. รายงานการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา
โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ประเภทอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ :
กองนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2540. รายงานการประเมินผล
และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ด้านการศึกษาเอกชน.
กรุงเทพฯ : ฟีนีท๊อปบลิตซิ่ง
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป.. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2544. รายงานผลการสำรวจการทำงานและการ
ว่างงานของกำลังคนระดับกลางและระดับสูง พ.ศ. 2543 (ผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปี
การศึกษา 2541). กรุงเทพฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ.
- อุดมศักดิ์ โรจน์วิบูลย์ชัย. 2526. ความต้องการกำลังคนสำหรับงานด้านคอมพิวเตอร์ของธุรกิจ
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาพณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Good, V. Carter. 1973. **Dictionary of Education**. New York : McGraw – Hill Book.
- Dugald, S. Arbuckle. 1953. **Student Personal in Higher Education**. New York : Mcgraw –
Hill Book.
- Gebert, Henricette D. and Clifford E. Erickson. 1974. **A Basic Test for Guidance Workers**,
New Jersey : McGraw – Hill Book.
- Lozier, Paul. 1983. “Follow – up Survey of Graduates of 1981 and 1982, New Hampshire
Vocational Technical College.” Research of New Hampshire Vocational Technial
College., Berlin.
- Frank, H. Nathaniel. 1965. **Final Report of The Summer Study on Occupational**. Vocational
and Technical Education. Cambridge : Science Teaching Center, Massachusettes
Institute Of Technology.
- Theodora Struck, **Vocational Education for a Changing World**. New York : John Willy &
Sons.
- Harris, W. Chester. **Encyclopedia of Education – Research**. New York : Macmillan.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการคุศาสตร๑ต๑าหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๑๑๑ / 2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

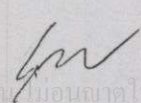
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ	บุญเจริญ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.วิวิรรณ	ชินะตระกูล	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ	บุญเจริญ	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมพ์สาร	กรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
(รองศาสตราจารย์วิวิรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก รหัสประจำตัว 40064106 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538 - 2543 (A FOLLOW - UP STUDY OF THE DIPLOMA GRADUATED ON COMPUTER BUSINESS PROGRAM OF KORAT TECHNOLOGY ENGINEERING COMMERCIAL SCHOOL DURATION OF 1995 - 2000)" โดยมี รศ.ดร.สมพร ไชยะ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ศ.ดร.ธีระ รุญเจริญ เป็น อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504 / 0287

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.จำเริญรัตน์ เจือจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมาปีการศึกษา 2538 – 2543 ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ (นายณรงค์ พิมสาร) หากให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการอุดมศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 0287

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.ปรีชา กล้ามพัดคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จการ
ศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การ
นครราชสีมาปีการศึกษา 2538 - 2543 ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดียิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ
นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการเรียนการสอน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(นายณรงค์ พิมสาร)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้นฉบับลงพิมพ์ลงในเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3260000

ที่ ทม 1504 / 0287

คณะกรรมการผู้คณาจารย์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาววัฒนา ตั้งสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมาปีการศึกษา 2538 – 2543 ”

คณะกรรมการผู้คณาจารย์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการเรียนการสอน (นายณรงค์ พิมสาร)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและข้อมูลอื่นใดจากเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

ที่ ทม 1504 / 0287

๒๑ มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมาปีการศึกษา 2538 – 2543 ”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของนางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Dr. Min

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานที่ (นายณรงค์ พิมสาร) กรุณาอย่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อเรื่องฉบับตีพิมพ์บัณฑิตศึกษาศาสตร์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

ที่ ทม 1504 / 0287

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 มกราคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายโกศล สมจินดา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จการ
ศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพิษณุ
นครราชสีมาปีการศึกษา 2538 – 2543 ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ
นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ (นายณรงค์ พิมพ์สาร) ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาหรือลงนามตีพิมพ์ในชั้นคดีศึกษาสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 0336

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

23 มกราคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การติดตามผู้สำเร็จ
การศึกษา ประสานนิยบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกล
พาณิชย์การนครราชสีมา ปีการศึกษา 2538-2543 ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
ร่วมมือจากท่านได้โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยของ นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก
ดังแนบมาพร้อมนี้ จำนวน 1 ชุด อนึ่งคำตอบของท่านจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อ (นายณรงค์ พิมสาร) ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3260010

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา ปีการศึกษา
2538 – 2543

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา ปีการศึกษา
2538-2543 โดยนำผลของการติดตามไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงขอ
ความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้สำเร็จการศึกษาได้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
ตรงตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลเสียหายต่อผู้สำเร็จการ
ศึกษา หรือหน่วยงานแต่ประการใด

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนน
ของการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานไว้ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มากที่สุด
4	หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน มาก
3	หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปานกลาง
2	หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อย
1	หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ท่านสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปีการศึกษาใด

2538

2539

2540

2541

2542

2543

3. สถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ทำงาน

ทำงานและศึกษาต่อในขณะเดียวกัน

4. ประเภทของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

งานประจำ

งานชั่วคราว

งานเสริมอาชีพหลัก

อื่น ๆ (ระบุ)

5. ปัจจุบันท่านทำงานในตำแหน่งใด

หัวหน้างาน

ผู้ช่วยหัวหน้างาน

พนักงาน / เจ้าหน้าที่

อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ปัจจุบันท่านทำงานในหน่วยงานใด

- ราชการ
- รัฐวิสาหกิจ
- บริษัทเอกชน
- ธุรกิจส่วนตัว
- อื่น ๆ (ระบุ)

2. ท่านใช้เวลาในการหางานทำครั้งแรก หลังสำเร็จการศึกษานานเท่าใด

- ได้ทำงานทันที ที่จบการศึกษา
- 1 - 3 เดือน
- 4 - 5 เดือน
- มากกว่า 6 เดือน

3. งานที่ท่านอยู่ในปัจจุบัน เป็นงานที่ท่านเคยเปลี่ยนหรือไม่

- ไม่เคยเปลี่ยน (ถ้าไม่เคย ข้ามไปตอบข้อ 5)
- เคยเปลี่ยน 1 ครั้ง
- เคยเปลี่ยนมากกว่า 1 ครั้ง

4. ถ้าท่านเคยเปลี่ยนงาน ท่านเปลี่ยนงานเพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หหมดสัญญาจ้าง
- ค่าตอบแทนต่ำ
- สถานประกอบการเลิกกิจการ
- ทำงานไม่ตรงกับความรู้ที่เรียนมา
- ขาดความก้าวหน้าในงาน
- ขาดความมั่นคง
- ภาระงานที่ทำมากเกินไป
- สภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการไม่เหมาะสม
- อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ลักษณะงานที่ทำในปัจจุบัน
- ตรงตามสาขาวิชา
 - ไม่ตรงตามสาขาวิชา
6. ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตร ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน เพียงใด
- นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด
 - นำไปใช้ประโยชน์มาก
 - นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง
 - นำไปใช้ประโยชน์น้อย
 - นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด
7. ท่านแสวงหาความรู้และเพิ่มประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่ทำด้วยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ฟังอบรม
 - ศึกษาเอกสารตำรา
 - ประชุมสัมมนา
 - ศึกษาต่อ
 - ศึกษาดูงาน
 - ศึกษาและสังเกตในขณะที่ปฏิบัติงาน
 - อื่น ๆ (ระบุ)
8. ปัจจุบันท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เดือนละเท่าไร (ไม่รวมรายได้พิเศษ)
- น้อยกว่า 5,000 บาท
 - 5,000 – 5,999 บาท
 - 6,000 – 6,999 บาท
 - 7,000 – 7,999 บาท
 - 8,000 บาทขึ้นไป
9. ท่านมีความพอใจในงานที่ทำเพียงใด
- มากที่สุด
 - มาก
 - ปานกลาง
 - น้อย
 - น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. สาเหตุใดบ้างที่จะส่งผลให้ท่านไม่พอใจต่อการปฏิบัติงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาระงานมากเกินไป
- การบริหารงานของนายจ้าง
- รายได้ต่ำ
- สวัสดิการมีน้อย
- ขาดความก้าวหน้าในงานที่ทำ
- อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง

รายการ	ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ท่านได้นำความรู้ตามหลักวิชาการในหัวข้อต่อไปนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพียงใด					
1. ความรู้ ความเข้าใจ ในวิชาพื้นฐาน					
2. ความรู้ ความเข้าใจ ในวิชาเฉพาะสาขา					
3. ความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และ เครื่องใช้สำนักงานอื่น ๆ					
4. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จ รูปต่าง ๆ					
5. ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสารสนเทศ					
6. ความรู้รอบตัวในเหตุการณ์ปัจจุบัน					
7. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการ ปฏิบัติงาน					
8. ความรู้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
9. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุดคำสั่งของ โปรแกรมคอมพิวเตอร์					
10. ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหาร จัดการงานธุรกิจ					
ท่านได้นำทักษะทางวิชาชีพในหัวข้อต่อไปนี้ไป ใช้ในการปฏิบัติงานเพียงใด					
11. ทักษะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์					
12. ทักษะการใช้อุปกรณ์สำนักงาน					
13. ทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ					
14. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำไปเผยแพร่ลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
15. ทักษะการเรียนรู้ การใช้โปรแกรมใหม่ๆ					
16. ทักษะการถ่ายทอด และแนะนำผู้อื่น					
17. ทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น					
18. ทักษะในการวางแผนงานและจัดการอย่าง รอบคอบ					
19. ทักษะในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา เฉพาะหน้า					
20. ทักษะการสรุปและรายงานผลการ ปฏิบัติงาน					
ทำนุใช้คุณลักษณะต่อไปนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงานเพียงใด					
21. ความกระตือรือร้นในงานที่ทำ					
22. ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์					
23. ความซื่อสัตย์ สุจริต					
24. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และงานที่ทำ					
25. ความขยันหมั่นเพียร					
26. ความรวดเร็ว และตรงต่อเวลา					
27. ความเสียสละ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับ ผู้ร่วมงาน					
28. การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของสถาน ประกอบการ					
29. ความเป็นประชาธิปไตย					
30. ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกไปจำหน่าย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ขอขอบคุณท่านที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

นางสาวหอมจันทร์ จรรยาเอก เกิดเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2502 ที่เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2525

ปี พ.ศ. 2526 เข้าทำงานในตำแหน่งอาจารย์ประจำ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา ได้รับเกียรติบัตรผู้บริหารดีเด่น ระดับอาชีวศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2545 จากสมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้